

Antonín Čížek

**Krátký slovník
jazyka
církevněslovanského**

А

А'бие	okamžitě, ihned
А'вва	otec
Авва'дон	hebrejsky "Zhoubce"; jméno anděla propasti
Авраа'мово не'дро, ло'но	synonymum pro: ráj, místo věčné blaženosti
Ага'ряне	potomci Izmaela, syna Agar, souložnice Abraháma, jinak – východní kočovné kmeny
Агиа'сма	Posvěcená voda. Voda posvěcená o svátku Bohozjevení se nazývá Великая агиасма
А'гиос	nápis na starých ikonách; řecky "svatý"
Арки'ра (čti "ankira")	kotva
А'гнец	jehně; čisté, pokorné žití; část prosfory, která se vyjímá na proskomidii k proměňování; mn.č. – " а'гнцы " – označuje někdy křesťany
А'гница	ovce
Агня'	jehně
А'д	místo přebývání zemřelých do osvobození Ježíšem Kristem; místo věčných muk hříšníků; příbytek ďábla; peklo
Адама'нт	diamant; brilliant; drahý kámen
Адама'нтовый	pevný; silný; drahocenný
А'дов	pekelný
Адоиаи'	hebrejsky "Můj Pán"
А'ер	přikrývka, která se při liturgii, klade na svaté dary; viz.též Воздух
Аермо'нский	svázaný s horou Aermon
А'з	já
Аирома'нтия	věštění ze vzduchu, tj. předpovídání na základě atmosférických jevů
Ака'фист	řecky "nesedící"; církevní bohoslužba, při níž se nesedí
А'ки	jakoby
Акри'ды	pokrm Jana Předchůdce; podle některých mínění – rod jedlých kobylek (sarančat); podle jiných – nějaká rostlina
А'ксиос	řecky "hoden"

Алава'стр	kamenná nádoba
Але'ктор	kohout
Алка'ти	mít hlad; chtít jíst, silně si něco přát
Алкота'	hlad
Аллилу'ия	hebrejsky "chvalte Boha"; "sláva Bohu!"
Аллилу'ия кра'сная	zpěv "aleluja" osobitým vroucím nápěvem, viz.Postní triod'
Аллилуиа'рий, аллилуиа'р	verš, zpívaný na liturgii kantorem po čtení apoštola. Při jeho zpěvu krylosy zpívají "aleluja"
Ало'й, ало'е	vonná pryskyřice, používaná při okouřování a balzamování
Алтаба'с	nejlepší starověký brokát
Амали'к	národ, který žil mezi Palestinou a Egyptem. V církevní poezii se toto jméno dává často d'áblu
Амво'н	vyvýšená část chrámu před královskými dveřmi ikonostasu
Амвроси'я	pokrm věčnosti; nekazící se pokrm
Амигда'л	mandlovník; mandle
Ами'нь	hebrejsky. "ať se tak stane"; "skutečně"; "opravdu"; "ano"
А'мо, а'може	kam
А'може а'ще	kdyby ne
Анало'й (správněji "анало'гий")	vyvýšený stolek, na který se kladou ikony a při čtení církevní knihy
Ана'фема	odloučení od církevního společenství a vydání do božího soudu; ten, kdo byl vydán takovémuto zavržení
Анафема'тствовати	vydat anatemě (klatbě)
Анахоре'т	poustevník
А'нгел	posel
Ангелови'дный	vnějškem připomínající anděla
Ангелозра'чный	vnějškem připomínající anděla
Ангелоимени'тый	významná osoba, která přebývá mezi andělskými chóry; kdo nosí jméno nějakého anděla
Ангелоле'пный	krásou podobný andělům
Ангелому'дренный	mající moudrost anděla
Ангельское житие', а'нгельский о'браз	vyšší stupeň mnišského života; řecky "schima"
Ане'псий	synovec, příbuzný

Антидо'р	požehnaný chléb, tj. zbytky té prosfory, z níž byl na proskomidii vyřezána Beránek
Антими'нс	antimenzion – posvěcené plátno se zobrazením Ježíše Krista v hrobě a zašitými svatými ostatky. Pouze na antimenzionu může být sloužena božská liturgie
Антифо'н	řecky "protivohlasník"; zpěv, který se má zpívat střídavě oběma krylosy
Анти'христ	řecky "protivník Krista"
Антоло'гион	řecky "květoslov"; název "Minee sváteční"
Анфипа'т	místodržitel, prokonzul
Апока'липсис	řecky "zjevení"
Аполли'он	řecky "Zhoubce"; jméno anděla propasti
Апо'стол	řecky "posel"
Апоста'сис	odpadlictví; apostase
Апоста'та	odpadlík; apostata
Апри'ллий	duben
Арии'л	výheň u obětního oltáře v jeruzalémském chrámě
Армони'я	harmonie
Арома'ты	aromatická mast
А'рток	řecky kvasný chléb; posvěcuje se zvláštní modlitbou v den sv. Paschy
Арха'нгел	představený andělů, název jednoho z andělských chórů
Архиере'й	biskup
Архимаги'р	hlavní kuchař
Архипа'стырь	vedoucí (první) biskup
Архисинаго'г	představený synagogy
Архистрати'г	vojenský velitel, plukovník
Архите'ктон	architekt, stavitel – umělec; hlavní stavitel
Архитрикли'н	pořadatel hostiny
Асмоде'й, Азмоде'ос	"zhoubce", jméno démona
А'спид	jedovatý had
А'спид паря'щий	létající ještěr
Асса'рий	malá měděná mince
Асте'рикс	hvězda, která se dává na diskos při konání liturgie; "zvizda"
Афари'м	špeh; průzkumník
Афедро'н	zadní vchod (Mt 15.17)
Афине'и	Aténané

Афри'кия

А'ще

А'ще у'бо

Afrika

jestli; аč; nebo; zda

nakolik; protože

Б

Баа'льник

Ба'ба

Ба'бити

Багряни'ца

čaroděj

porodní babka

pomáhat při porodech

tkanina tmavě červené barvy; purpurový
oděv významných osobností

Ба'лия

čarodějka; kouzelnice

Ба'ня пакибытия'

svátost křtu ve smyslu navrácení původní
nevinnosti a odpuštění hříchů

Басносло'вити

vyprávět pohádky (tj. povídačky); lhát

Ба'снь

lživé a neužitečné učení

Бде'ние

bdělost; dlouhá noční bohoslužba

Бде'нно

bděle

Бде'ти

být vzhůru; bdít; nespát

Бе'дне

těžce; nemožně; namáhavě

Бесова'тися

být posedlý, běsnit

Бе'дник

mrzák; zmrzačený

Бе'дный

ubohý; někdy: zmrzačený; mrzák

Безве'дрие

nepohoda; slota

Безви'дный

nemá vzhled

Безвино'вный

nemá počátek ani příčinu pro své bytí.
Jedna z Božích vlastností.

Безво'зрастное

chlapec

Безвре'менне

nevhod; nevhodně

Безгла'сие

němota; mlčení

Безго'дие

pohroma; neštěstí; těžké období života

Безква'сный

přesný; ne kyselý

Безкни'жный

neučený

Безле'тно

nekonečně; věčně; přede všemi věky

Безма'терен

nemá matku

Безме'здник

nepřijímá výplatu

Безми'лостивный

necítí nebo zavrhuje milost, žalost

Безмо'лвник

žijící v samotě; poustevník

Безмо'лвный

někdy znamená: bezpečný; pokojný

Безневе'стный

není v manželství; panenský

Безо'чство

drzost; nestoudnost; hanebnost

Безпреста'ни	vždy; neustále
Безпреткнове'нный	bez překážek, pokušení
Безпу'тие	sejití ze správné cesty; pád; zabloudění
Безскве'рнен	nemá poskvrnu ani porušení
Безслове'снство	nesmyslnost; hloupost; nerozumnost
Безслове'сные	zvířata
Безере'бренник	člověk, který koná nezištně, bez odměny; nezištník
Безсту'дие	nestydatost
Безца'рный	nemá nad sebou krále
Безча'дие	bezdětnost
Безча'ствовати	zbavit části; nestarat se; nedbát; opracovat
Безче'стен	zneuctěný
Безчи'ние	nepořádek; pomíchání
Безчи'нновати	vést špatný život
Безчи'сльство	nevyčíslitelné množství
Берве'нный	dřevěný
Бе'сний	posedlý
Би'йца	bijec
Би'ло	dřevěná deska, do níž se buší a která nahrazuje zvony; viz. Клепа'ло
Би'сер	perla
Благи'й	dobrý; dobrotivý
Бла'говест	údery kolokolu, které volají křesťany do chrámu k modlitbě. Od " звона " se liší tím, že se zvoní pouze na kolokol, zatímco zvoní mnohé zvony
Благовести'ти	zvěstovat dobré; hlásat
Благове'рный	vyznávající pravou víru
Благове'щение	radostná (dobrá) zvěst
Благоволи'ти	dobře se k někomu chovat; přijímat v něčem účast
Благово'ние	libá vůně
Благовре'мене	ve správnou dobu
Благогла'сник	hlasatel Božího slova
Благода'тный	přeplněný Boží milostí
Благоде'лие	dobrý, bohumilý skutek
Благоду'шествовати	radovat se
Благоиску'сний	má znalost v užitečných věcech
Благокла'сний	přinášející obilní žeh
Благоключи'мый	uskutečněný ve správnou dobu
Благокра'сний	velmi krásný

Благоле'ние	krása; velkolepost; bohatá výzdoba
Благоле'пно	krásně; pořádně; slušně
Благоло'зный	přináší pěkné plody obilí
Благолю'бец	náchylný k dobrému
Благоми'лостивый	milosrdný; též i Благоутробный
Благомо'щие	síla; moc
Благому'жество	správná hrdinnost, chrabrost
Благонаказа'тельный	směřující k dobrým mravům
Благооде'жный	okrášlený půvabným oděvem
Благоотда'тливый	odpovídající dobrem za zlé
Благопита'ние	sladký, chutný pokrm
Благопослушли'вый	pozorně poslouchající; poslušný
Благопослу'шный	vnímavý; lehce, dobře slyšící
Благопотре'бный	dobře zaběhnutý; vhodný; nezbytný
Благоразтворе'ние	očištění; uzdravení; vyjasnění
Благоразтвори'ти	očistit; ozdravět
Благора'сленный	dobře rostoucí
Благоро'згный	košatý
Благосенноли'ственный	stínivý
Благосе'нный	dávající hojný stín
Благослове'нный	slavný; vychvalovaný; vyvyšovaný
Благослови'ти	zasvětit Bohu; přát dobro; chválit; modlit se za seslání Boží milosti pro někoho; dovolit; přát dobro
Благосло'вная вина'	závažný důvod
Благостоя'ние	pevnost, síla (v добру, proti zlu)
Благосты'ня	milosrdenství; ctnost, dobrý skutek
Бла'гость	dobrota
Благотещи'	rychle jít
Благоуве'тие	sestoupení
Благоуве'тливый	blahosklonný; shovívavý
Благоути'шие	jasné, klidné počasí
Благоутро'бие	milosrdenství
Благохвале'ние	otevřená pochvala
Благоцве'тный	okrášlený; zářící barvami
Благоче'стовати	být zbožný; zbožně někoho ctít, uctívat
Благоче'стие	správná bohoúcta
Благочести'вый,	bohabojný; zbožný; ctící Boha
благоче'стный	
Блаже'нный	blažený; šťastný
Блажи'ти	blažit; oslavit
Блазни'ти	pohoršit

Бле'д, бле'дый	bledý
Блеща'тися	zářit; svítit
Близна'	jizva; přehyb; vráska
Блиста'ние	třpyt; výron světla; blesk
Блуди'лище	nepotřebný dům
Блудоде'й	narušitel manželství
Блудопи'тие	pitka svádějící ke smilstvu
Блуже'ние	nevěrnost pravému Bohu, služba modlám (Ex 34.15; Sd 8.33). Modlářství chápané jako duchovní cizoložství vůči Bohu.
Блюдо'мый	zachovaný
Блюсти'	chránit; šetřit; dodržovat
Бляде'ние	lživá slova; lhaní
Бо'	protože; neboť; jelikož; nakolik
Богати'ти	obohacovat
Богоглаго'ливый	mluvící z božího popudu nebo vnuknutí
Богоде'льне	za Boží podpory
Боголе'пно	tak, jak je to milé Bohu
Боголе'пный	mající boží krásu, důstojnost
Богому'жный	boholidský
Богонача'льный	mající svůj počátek v Bohu
Богооте'ц	v některých církevních knihách se používá pro Davida, z jehož rodu se narodil Kristus
Бо'дренно	bděle; ostrážitě
Болезновати	být nemocný; trpět
Бо'лий	větší
Бо'рзе	brzy; rychle
Борзи'тися	spěchat
Бори'тель	protivník
Брада'	brada; vousy
Брада'тый	vousatý
Бразда'	brázda
Бракоокра'дованная	zbavená panenství; zneuctěná
Брани'ти	zakazovat; bránit; zabraňovat
Бра'нь	válka; bitva
Бра'тися	bít se; bojovat; válčit
Бра'шно	pokrm; jídlo
Бре'мя	nůše; tíha
Бре'ние	hlína; bláto
Бре'нный	vzatý ze země; slabý; nepevný; netrvanlivý
Брещи'	hlídat; chránit
Брозда'	náhubek; uzda

Бряца'ти	zvonic
Буди'льник	jeden z mnichů kláštera, který budí bratry k modlitbě
Бу'сло'вие	hloupé řeči; žvanění
Бу'сло'вити	mluvit hlouposti
Бу'й, (бу'ий)	pomatený; blázen; hloupý
Бу'йство	hloupost; bláznovství; pomatenost
Бы'лие	tráva

В

Вавило'нское се'мя	plémě nespravedlivých lidí
Ва'га	váha; tíha; břemeno
Ва'дити	učinit křivé udání; pomlouvat; obviňovat; vnadit; lákat
Ва'ия	větve; listí
Ва'йный	složený z ratolestí
Валса'мный	vonný; aromatický
Ва'п (а)	barva
Ва'р	horko; vedro; vařící voda
Вари'ти	vařit; předstihovat; předbíhat, varovat
Васили'ск	velký jedovatý had
Вбо'рзе	brzy
Вверга'ти	hodit; položit; zahodit; odhodit
Вдава'ти	svěřovat; předávat; zplnomocňovat
Ве'гла'с	obeznámený; zkušený
Ве'дети	vědět
Веду'нство	čarování; nepřátelství; kouzlení
Веельзеву'л	"Pán much"; kníže zlých duchů; jedno ze jmen satana
Ве'жди	brvy; řasy
Ве'ие	větev; souček
Велеле'ние	krása; velkolepost; ozdoba
Велеле'пота	krása; velkolepost; ozdoba
Велему'дренно	velmi moudře
Веле'ние	výnos; nařízení; příkaz; učení
Велеречи'вый	mnohomylný; vychloubačný
Велере'чити	mnoho mluvit; chvástat se; vychloubat se
Велиа'л	viz. Велиа'р
Велиа'р (nebo Велиа'л)	jedno ze jmen d'ábla
Ве'лий	velký; silný

Великовы'йный	hrdý
Вели'кое	největší, hlavní kolokol
Великода'рный, великодаро'вный, великодарови'тый	štědře odměňující
Велича'тися	pyšnit se; vychloubat se; holedbat se
Велми'	velmi; mnoho
Вельблуд', велбу'д	velbloud; tlusté lano
Вельблуд'ждь	velbloudí
Ве'но	peníze, které dává ženich za nevěstu
Венча'ти	věnit; činit hodným
Ве'прь	divoké prase; divočák
Ве'рбие	vrba; vinná réva
Ве'рвица	čotky; růženec
Верея'	dveře; břevno; sloup u vrat
Верже'ние	házení; hod
Верже'ние ка'мени	vzdálenost rovná délce hodu kamene
Ве'рзити	hodit
Ве'рзитися	padnout
Вери'ти	цepy; okovy
Ве'рт, вертогра'д	sad
Верте'п	jeskyně
Вертогра'дарь	sadař
Верху'	na; nad; svrchu
Ве'сь	osada, dědina
Вети'я	řečník
Ве'трило	lodní plachta
Ве'тхий деньми'	Boží jméno z Dan. 7,9. V důsledku tohoto prorockého vidění se v ikonografické tradici zobrazuje Bůh Otec jako stařec.
Ве'черя	večeře; hostina
Вечеря'ти	večeřet
Вещенеи'стовный	nadměrně vázaný na hmotné rozkoše
Ве'щь	dílo; čin; událost
Взаи'м	na dluh; na půjčku
Взима'тися	vyvyšovat se; stoupat
Взыгра'тися	hrát; skákat; veselít se
Взыска'ти	usilovat; hledat
Взя'тися	dát se do něčeho; otevřít se; stát se
Вина'	příčina; obvinění; omluva
Вина'рь	vinohradník
Ви'нничина	vinná réva

Винопи'йца	píjan
Винопи'тие	pítí vína
Ви'сети	viset; držet se na něčem
Ви'ссон	drahocenná tenká příze žluté barvy nebo oděv z této tkaniny
Вита'лице	místo žití; domov
Вита'лница	komnata; ubytovací hostinec; obydlí; nocleh
Вита'ти	bydlet; přebývat; žít; nocovat
Вку'пе	společně
Влага'лице	pytel; kapsa; truhlice
Влады'чный	vládcův; Pánův; Hospodinův
Владя'щий	vlastník; vládnoucí
Вла'сти	jméno jednoho z andělských chórů
Власяни'ца	oděv z tuhého, pichlavého materiálu
Вла'яться	být nerozhodný; znepokojovat se; vlát; být nošen na vlnách
Влещи'	vléci; táhnout
Влещи'ся	pomalu jít; loudat se
Вма'ле	brzy; trochu později; téměř; skoro
Вне (у'ду)	zvenčí; venku
Внегда'	když
Внеза'пу	náhle; neočekávaně
Вне'мшийся	opálený; spálený
Вни'тие	vchod; zjevení; příchod
Вно'ве	nedávno
Вну'трь (у'ду)	uvnitř
Вня'ти	obrátit pozornost; uslyšet
(rozkazovací způsob: внемли', вонми')	
Вня'ти от	ostříhat se
Вня'тися	vzplanout
Вовреци'	hodit do něčeho; vhodit; vnést
Водрузи'ти	schválit; posílit
Во е'же	aby; kvůli; pro
Вожделе'ти	silně toužit
Возбеси'тися	rozzuřit se
Возбра'нный, взбра'нный	bojovný; chrabrý v bojích; nosící vítězství
Возбраня'ти	bránit; překážet
Возбрыца'ти	opěvovat; chválit v písních
Возвреци', возверга'ти	položit, klást
Возгла'вие	poduška; čelo postele
Возгла'с	závěrečná slova tiché modlitby kněze, které říká nahlas

Возглаше'ние	hlasitý zpěv nebo čtení; viz. Возгла'с
Возгляда'ти	hledět; dívat se
Возгнеща'ти	zapalovat oheň
Воздви'гнути	zvednout; pozdvihnout; zvýšit
Воздви'жение	povznesení, povýšení
Воздвиза'тися	někdy: vydat se na cestu
Воздвиза'ти	zvedat; zvyšovat
Воздея'ние	zdvihání, vyvýšení; zvýšení
Возду'х	pokrývka, která se dává na liturgii svrchu na svaté nádoby
Возлежа'ти	lehnout si; ležet; zpola ležet
Возмуще'ние	zmatek; vzpoura
Возмяза'ти	pobuřovat; způsobit nesvár
Возниспосла'ти	seslat z výšky; odměnit
Вознича'ти	zvednout hlavu
Возобрази'тися	přijmout podobu; ztělesnit; změnit se do viditelné podoby; znovu být zobrazen
Во'зраст	stáří (počet roků); vzrůst; výška
Возрасти'ти	vypěstovat; rozhojnit
Возре'яти	být nerozhodný; otrást
Возста'вити	opravit; obnovit
Во'лити	chtít; toužit; potřebovat
Во'лна	srst; rouno; ovčí kůže
Во'лхв	mudrc; hvězdopravec; čaroděj; hadač
Волче'ц	tráva s trny
Во'нь, во'нь	do něj
Воня'	pach; zápach; vůně; kouření
Воня' зла'я	smrad
Вопи'ти, вопия'ти	silně křičet; vzývat
Ворожи'ти	čarovat; předvídat budoucnost
Ворожея'	čaroděj; kouzelník; travič
Воскликнове'ние	chórový zpěv
Восклоня'тися	usměřňovat; vystupovat (po schodech); narovnávat se
Воскреса'ти	povstávat; ožívat; navracet se do života
Воскресе'ние	vzkříšení z mrtvých; zmrtvýchvstání
Воскреша'ти	oživovat; křísit
Воскри'лие	okraj šatů; lem; obruba; cíp
Воспера'ти	opeřít; dát křídla (nadějí)
Восписова'ти	napsat; vyjádřit
Воспроси'ти	poprosit
Воспря'нути	vyskočit; poskočit; přijít k sobě

Востерза'ти	trhat; škubat
Восторга'ти	rvát; trhat; plít
Востя'гнути	přitáhnout; upevnit; nadnést
Востяза'ти, востязова'ти	zkoumat; bádat; zajímat se
Восхи'тити	ulovit; chytit; nezákonně zabrat; ukrást; odvléct do výšin; přivést do vytržení
Вотще'	zbytečně; nadarmo; marně
Воу'трие, воу'трий	druhý den
Впа'сти	upadnout; vpadnout; podstoupit; padnout
Впери'ти	povznést; zvednout
Впери'тися	spářit se (zvířata); vzlétnout
Впе'рсити	přijmout uvnitř sebe
Впря'мо	přímo; naproti
Вра'бий	vrabec
Вра'н	vrána
Врата' кра'сныя	západní chrámové dveře
Вра'тарь, вра'тник	stráž u dveří, vrat
Врачба'	lék; léčení
Враче'бница	nemocnice
Вре'ды	kožní onemocnění
Вресноту'	vpravdě; podle důstojnosti; slušně
Вре'тище	špatný, hrubý oděv; pytlovina; špatné oblečení
Вре'яти	vařit; pěnit; rozhořet se; vykypět
Врея'ти	vhazovat; vhodit; vrhat
Всеблагое'пный	velkolepý
Всеви'дно	celonárodní
Вседе'тельный	vše učinil
Всеконе'чне	dokonale; úplně
Всекра'сный	nejkrásnější
Вселука'вый	nejzákladnější, tj. ďábel
Всеору'жие	plná výzbroj; plná polní
Всепе'тый	velmi slavný; všemi nebo všude vychvalovaný
Всесоже'ние	oběť, při níž se celý obětní dar spálil
Всечрежде'ние	bohaté pohoštění
Всея'дец	ten, kdo vše pojídá, tj. peklo nebo smrt
Все'яти	zasít
Вскра'й	na kraji; blízko; kolem
Вску'ю	proč? kvůli čemu? za co?
Вспя'ть	zpět
Всу'е	zbytečně

Вся'ко	dokonale; zcela; docela
Втори'цею	podruhé; opět; silněji
Вчиня'ти	nařizovat; uzákonit
Вы'ну	vždy
Вы'спренний	vysoký; hrdý
Вы'спрь	navrchu
Высоковы'йный	hrdý; povýšený; chlubitivý
Высокому'дрствовать	pyšně mluvit; být pyšný (hrdý)
Вышеле'тный	předvěký
Вы'я	šíje
Вя'щший	větší
Вя'щше	více

Г

Гаггре'на (čti "гангрена")	Antonínův oheň; rakovina
Гада'ние	záhada; nejasnost
Га'ди (mn. č.)	plazi
Гажде'ние	urážení; zneuctívání; rouhání
Газофилаки'я	klenotnice v jeruzalémském chrámě; klenotnice
Гана'ние	hádanka; přísloví
Гастрима'ргия	nenasytnost; obžerství
Га'щи	kalhoty; spodní mužské prádlo
Гее'нна	dolina Gehenna (Gehinnon) u Jeruzaléma, kde modloslužební židé za krále Achaza obětovali v ohni své děti bohu Molochovi. Jinak řečeno: místo budoucích muk a záhrobních trestů.
Генва'рь	leden
Ги'бель	ztráta; výloha
Глави'зна	hlava; kapitola; začátek; příčina
Главотя'ж	židovská čelenka
Глаго'л	slovo; řeč
Глаго'лати	mluvit; povídat
Глаго'лемый	nazývaný; tak zvaný
Гла'с	hlas; náпěв
Глезна'	holeň; chodidlo
Гло'ба	trest; potrestání
Глуме'ц	rouhač; vysmívач
Глуми'лице	místo pro dostihy, tance, maškarády atd.

Глуми'тися	bavit se; těšit se; mít radost
Глу'мы (mn. č.)	žerty; smích; hry
Гляда'ти	dívat se; hledět
Гна'ти	hnát; pronásledovat; jít; následovat někoho
Гно'й, гно'ище	hnojště; rány
Гнуша'тися	hnusit si; přehlížet
Гобзова'ние	hojnost, blahobyt
Гобзова'ти	hýřit; oplývat něčím; být bohatým (viz. угобзити)
Гобзу'ющий	žijící v blahobytu
Гове'ние	respektování, úcta (např. postu)
Гове'ти	ctít; respektovat (např. půst)
Говя'до	rohatý dobytek
Го'де	vhodné; příjemné; příznivé
Годи'на, год	hodina; čas; doba
Го'лоть	náledí, led
Гомо'ла	chuchvalec; hrouda; placka; kousek
Гонза'ти	utéct; zachránit se během
Гонзну'тие	uniknutí
Гони'тель	pronásledovatel
Горе'	vzhůru; nahoru
Го'рее	hůře; bědněji
Го'рлица, горличишь	divoký holub
Горне'ц	hrnec; kotlík; pekáč
Горни'ло	kovářská výheň; tavírna; místo pro tavení nebo čištění ohněm
Го'рница	vrchní komnata; jídelna
Го'рний	vysoký; horní; nebeský
Горохи'щный	pasoucí se, bloudící po horách; ukradený divokou zvěří při pastvě na horách
Гортанобе'сие	vášeň v lahůdkách
Гору'шный	hořčičný
Го'рший	nejzlejší; nejhorší
Госпо'дствия	jeden z andělských chórů
Господы'ня	paní
Гости'нник	krčmář; hostinský
Гра'дарь	sadař; zahradník
Граде'ж	záštita; ohrada
Гре'зн	hrozen vína
Гри'вна	náhrdelník; řetěz, který se nosí na krku
Гро'здие	třапec plodů; větev, haluz (vinohradu)
Грясти'	jít; pochodovat

Гугни'вый	huhňavý; koktavý; nesrozumitelný; ráčkující
Гуде'ние	hra na housle nebo harfu
Гуде'ц	houslista; muzikant

Д

Да'	at'; aby
Дабы'	aby
Далеча'йше	mnohem dál
Дале'чен	daleký; těžký
Данносло'вие	zaslíbení; závazek
Двакра'ты	dvakrát
Два'щи	dvakrát
Две'рь а'дова	smrt
Двиза'ти	zdvíhat; pohybovat
Двоеду'шный	nepevný ve víře
Дво'ица	dvojice; pár
Дво'рище	malý nebo pustý dům
Дебе'льство	tučnost; plnost
Де'брь	dolina; úžlabina; rokle; průsmyk
Де'вствовати	chránit panenství, čistotu
Де'йство	činnost; znázornění
Деке'мврий	prosinec
Де'латилище	kupecký obchod; zbraň v něčích rukách
Де'лва	sud; kád'
Делма'	pro; kvůli
Де'ля	pro
Деме'ственник	zpěvák
Демоногове'ние	úcta démonů
Демоноchte'ц	kdo uctívá modly; idoloklasta
Денни'ца	ranní záře, jitřní hvězda; padlý anděl
Денноспе'тлый	podobný dennímu světlu
Держа'ва	síla; moc; panování; vláda
Держа'вно	mocně; mohutně
Дерза'ть	osmělit se; spoléhat se; důvěřovat
Дерзнове'ние	smělost
Дерзосло'вие	drzá řeč
Де'рзостник	drzoun; sprost'ák
Де'рзый	smělý; nemravný; odvážný
Десни'ца	pravá ruka

Десны'й	pravý; na pravé straně
Десяти'на	desátek
Десятосло'вие	deset Božích přikázání, daných skrze Mojžíše
Де'тищ	miminko; dítě
Детосажде'ние	početí dítěte
Диади'ма	věnec; čelenka
Ди'вий	divoký; lesní
Дивья'читися	řádit
Дидра'хма	řecky "dvojdachna", starověká řecká stříbrná mince
Дина'рий	mince
Дла'нь	dlaň
Дме'ние	hrdost (ne však pýcha)
Дми'тися	pyšnit se; chvástat se
Дне'	vztahující se k počtu písní Oktoichu, a ve dny zpěvu Triodě – k této knize
Днено'шно	v průběhu celého dne (24 hodin)
Дне'сь	dnes, nyní; teď
Дне'шний	nynější; dnešní
До'блий,	pevný v добру; upevněný v добрém
добльственный, доблестный	
Доброзра'чие	krása
Доброкла'сний	přinášející obilní žeň viz. тѣж
	Благокла'сний
Добропобе'дний	slavný vítězstvími
Добро'та	krása
Доброхва'льный	chvályhodný; pochvalný
Довлесотвори'ти	uspokojit; vyhovět
Довле'ти	dosahovat; být dostatečným; stačit
Дово'лний	dostatečný
Догма'т	z řečtiny: dogma
Дожди'ти	sesílat déšť; kropit; zavlažovat
Дозде'	dodnes; potud
Дозела'	nesmírně
Дои'лица	kojná; matka
Дои'ти	kojit
Доко'ле	dokdy? ještě dlouho?
До'лний	dolní; spodní; pozemský (jako protiklad "nebeský, horní")
До'лу, до'ле	dole; dolů
Долувлеку'щий	táhnoucí dolů

До'ндеже	dokdy; dokud
Доне'леже	dokdy; dokud
Дориноси'ти	doprovázet někoho jako stráž nebo doprovod
Досажде'ние	konání nesprávného; nepoctivost; urážka
Дости'жно	jasně; srozumitelně
Достоя'ние	jmění; dědictví; moc
Дра'хма	starořecký stříbrný peníz
Дра'чие	plevel
Дре'вле	dávno
Древоде'ль	tesař; stolař
Дреко'лие	kyj; palice
Дро'жие	kvasnice; usazenina
Други'ня	přítelkyně
Дружи'на	společenství; bratrstvo; cech
Дручи'ти	deprimovat; stísnovat; vysilovat
Дряселова'ти	být zachmuřený, pesimistický, smutný
Дряхлова'ние	smutek
Дря'хлый	smutný; bolestný
Дска', дщи'ца	deska; prkno; destička
Дуга'	duha
Дхну'ти	dýchnout; fouknout
Дщи', дще'рь	dcera

Е

Е'внух	eunuch; skopec; отрок v harému; двоřан
Егда'	když
Его'в	jeho
Еда'	což? opravdu?
Еде'м	Edem; zemský ráj
Едина'ко	souhlasně; stejně
Едина'че	stejně; ještě
Едина'че ли	opravdu ještě?
Единови'дный	stejně podoby; jednotvárný
Еди'ною	jednou
Е'же	co; něco
Е'зеро	jezero
Е'й	ano; správně; pravdivě
Ексапса'лмы	hexapsalmos; (šestižalmí)
Ектения'	zesílená modlitba; prosby

Еле'й	olivový olej
Еле'нь	jelen; laň
Елео'нский	viz. Ма'сличный
Ели'жды а'ще	pokud by ne
Ели'жды, ели'кожды	vždy když; pokaždé, když
Ели'кий	kdo; který
Ели'ко	kolik
Ели'ко, ели'ко	za krátkou dobu; velmi brzo
Еликомо'шно	podle možnosti; nakolik dovolí síly
Е'ллин	Řek; pohan; proselita k židovství
Елма'	nakolik; pokud
Епенди'т	vrchní oděv
Еписто'лия	dopis; poselství
Еро'дий	volavka
Есмирнисме'нный	smíchaný s myrhou; vonný
Ехи'дна	zmije

Ж

Жа'ждати	mít žízeň; silně po něčem toužit
Жа'лость	žárlivost; horlení; nadšení
Жа'тель	sekáč; žnec
Жего'мый	ten, kdo je pálený ohněm; nemocný пálením; v horečce
Же'зл	(biskupská) berla; hůl; kyj
Жени'тва	svatba; manželství
Женонеи'стовый	smyslný; smilný; požívačný
Жестоковы'йный	bezcitný; neústupný
Живи'ти	dávat život; ožивovat
Живода'вец	дарce života
Живонача'лие	začátek; příčina života
Живо'т	život
Живо'тный	živý; ožивенý
Жре'бя'	hříbě
Жре'ти	přinést v obět'
Жу'пел	hořící síra

3

Забавати	zaříkávat; okouzlit; začarovat
Забавление	prodlení; meškání; očekávání
Забавляти	sražet (z platu); zpomalovat
Забобо'ны	svévolná víra v předpovědi
Забра'ло	zed'; ohrada; plot
Заве'т	smlouva; závěť; podmínka
Зави'да	závist
Зави'стно	málo; nedostatečně
За е'же	proto, aby
Зазда'ти	ohradit; oplotit
Зазре'ти	podívat se; upozorovat; odsoudit; vytknout
Заимова'ние	půjčka; dluh
Заимова'ти	půjčovat si; převzít
Закла'ние	obětování
Закле'п	záвора; zámek; uzávěr
Заколе'ние	obětování
Законопи'сец	sestavitel zákonů
Законополага'ти	vydávat zákon
Закро'в	místo k ukrytí
Залещи'	být schovaný; skrývat se
Заматоре'ти	zestárnout; okorat
Замреже'ный	chycený do sítě
Зане'	neboť; protože
Зане'же	nakolik; protože
За'нь	za něj
Запале'ние	opalování; požár
Запе'в	krátký verš, který předchází stichiry (na "Господи, воззвах", na chvalitech, na stichovně) nebo tropáry kánonu
Запеча'тствовати	zapečetit; potvrdit; svázat; spojit
Запина'ние	překážka
Запо'йство	opilství
Запо'на	clona
Запре'ние	odříkání; zapírání
Запрети'ти	zakázat; zarmoutit se; truchlit
Запуста'ние	zpuštění; poušť; pustina
Запуста'ти	zpuštění
Запя'ти, запну'ти	zastavit; zadržet; zlákat se
Запятие	přehrazení; překážka

Зареви'дный	podobný zář
Зарелу'чный	zářivý; zářný
Застоя'ти	zastavit se na cestě; srážet (z platu); mrzet; soužit
За ся'	za sebe
Затво'р	zámek; závора; затвор (místo modlitebního přebývání některých mnichů, kteří dali slib nevycházet z kelie)
Заточа'емый	zmítaný větrem; zavřený; pronásledovaný
Затули'ти	zavřít; schovat; ukrýt
Зату'не	darem; bez příčiny; zдарма
Заусти'тися	zakrýt ústa; zmlknout
Зау'тра	do východu slunce; zrána; brzo; zítra
Зау'трие	zítrejší den
Зауше'ние	pohlavek; facka; úder rukou na tvář
Зауша'ти	zakrývat ústa; nedovolit mluvit
Захлену'тися	pohroužit se; zapadnout
Захо'дный	západní
Зача'ло	začátek; začalo (název oddílů textu knih Nového zákona)
Зая'ти	vzít si na půjčku; vypůjčit si
Звездоблюсти'тель	astronom; hvězdář
Звездоволхва'ти	předvídat, hádat z hvězd; zaobírat se astrologií
Звездозако'ние	astronomie
Звездосло'в	astrolog
Звездосло'вие	astrologie
Звездосло'вити	zaobírat se astrologií
Звероя'дина	dobytek, zabitý divokým zvířetem
Звизда'ние	pískot; hvizd
Звизда'ти	pískat
Звоне'ц	zvoneček
Зво'нница	zvonice
Звяца'ти	zvonit; brnkat
Зда'ти	stavět
Зде'	zde
Здо'	budova; zeď; střecha
Зеле'йник	lidový léčitel, který léčí bylinami a zařikáním
Зеле'йничество	otrávení; vypití otráveného
Зеле'йный	z bylin (tj. trávy nebo jiných rostlin)
Зе'лие	tráva; bylina; rostlina

Зело', зе'лье	velice; velmi silně
Зе'льный	silný; velký
Зе'мен	zemský
Зе'мстий	zemský
Зе'ница	žřitelnice v oku
Зе'пь	kapsa; vak
Зерца'ло	zrcadlo
Зижди'тель	zakladatel; tvůrce
Зи'ждити	stavět
Зима'	zima; chlad; špatné počasí
Зла'к	rostlina; zelenina
Зла'тарь	zlatník
Злати'ца, златни'ца	zlatá mince
Златоза'рный	jasně zářivý
Зла'то	zlato
Златокова'нный	vysekaný nebo vykováný ze zlata
Златокро'вный	mající pozlacené víko
Зла'чный	travnatý; bohatý rostlinami, travinami
Зле'	zlo; krutě; zle
Зло'ба	starost; péče
Злоко'зненный	naplněný zlobou; lstivostí
Злокома'н	zločinec; kdo přeje zlo; nepřítel
Злонра'вие	nemravný nebo špatný zvyk
Злообстоя'ние	pohroma ; neštěstí
Злопомне'ние	pomstychtivost
Злоре'чети	hubovat; nadávat; osočovat; hanět
Злосе'рдный	krutý; bezcitný; bezohledný
Злосмра'дие	zápach
Злосове'тие	zlý úmysl
Злостра'стие	silné a špatné vášně
Злостужа'ти	způsobovat mrzutosti; dělat ohavnosti; někoho hanět
Злосту'жный	způsobující velké nepokoje, mučení
Злотече'ние	nemravné nebo zlé jednání
Злоуме'рший	měl těžkou smrt
Злоухищря'ти	zamýšlet zlo
Злохи'транный	zákeřný; lstivý; úskočný
Злохудо'жный	lstivý; úskočný; zlostný; nezákonný
Злы'й	zlý; špatný; nehodný; hrubý; brutální
Зна'емый	známý, blízký člověk
Знамена'тельне	symbolicky
Знамена'тельный	symbolický; něco označující

Зна'менати	označit znamením, znakem; označkovat; zobrazovat; ukazovat; zjevovat
Зна'мение	znamení; znak; příznak; zjevení; zázrak
Знаменоно'сец	divotvorce
Знаменоно'сный	divotvorný
Зоба'ти	zobat; klovat; jíst; hltat
Зра'к	líce; vzhled; podoba
Зре'ти	dívat se
Зре'ти к сме'рти	být v posledním tažení (před smrtí)
Зыба'ти	hýbat; pohybovat; kývat

И

И	jeho; a; i
Иге'мон	vůdce; velitel; správce
И'го	jho; nůše
Игра'лице	místo pro představení
И'грище	směšné nebo nepřístojné představení
Иде'же	kde; když
Идолобе'сие	úcta model s běsněním
Иере'й	kněz
Иждива'ти	prožívat; ztrácet; zdržovat
И'же	který
Изблиста'ти	ozářit; zářit; vyzařovat světlo
Избода'ти	trkat rohy; probodnout; propíchnout; vypíchnout
Изборе'ние	proražení
Избора'ти	vítězit; porážet
Избременя'ти	odlehčovat; osvobozovat od břemene; vykládat
Избуге'лый	shnilý; zkažený
Избы'ти	zůstat v přebytku, nadbytku; oplývat něčím; osvobodit se
Избы'ток	blahobyt; hojnost
Извая'ние	modla; idol
Изверже'ние	deponace (vyloučení z kléru nebo zbavení hodnosti)
Изве'сити	svěsit; vyvěsit
Извествова'ти	oznamovat; ohlašovat; potvrzovat
Изве'стно	přesně; pečlivě
Изве'т	udání; oznámení

Извеще'н	přesvědčen
Извеще'ние	potvrzení
Изви'тие сло́ве'с	výřečnost; krasořeč
Извити'йствовати	výřečně říci
Извлачи'тися	svléci se; odstrojit se; odhalit se
Изво́ле'ние	vůle; touha
Изво'лити	dovolit; popřát
Извраща'ти	vyvracet; měnit; obracet
Извреши'	vyhodit; vymést
Извыка'ти	naučit se; poznávat
Изгвозди'ти	vytrhnout; vytáhnout hřebíky
Изгиба'ющий	hynoucí; umírající; ztrácející
Изги'бнути	zahynout; zemřít; ztratit se
Изглажда'ти	vylučovat; ničit
Изде'тска	od dětství
Издре'вле	odedávna; odevždy
Издручи'тися	vyčerpat se
Изженя'ти	vyhánět; vyhazovat
Изла'зити	vycházet; scházet (např. z lodi)
Изли'ха	přespříliš; ještě více
Изли'шше	do nestřídmosti; nad míru
Изляца'ти	natahovat; rozprostírat; táhnout
Измере'ти	zemřít
Измета'ти	chrlit; vyhazovat; zahazovat
Изме'на	výměna; proměna; výkupné
Изменя'ти	vyměnit; proměnit
Изменя'ти лице'	předstírat
Измла'да	od mládí
Измо́ве'ние	omytí; očištění
Измолка'ти	přestat mluvit; zmlknout
Изнесе'ние, изноше'ние	vynášení
Изницати	vznikat; objeovat se
Износи'ти	vynášet; pronášet; vykonávat; přinášet
Изнужда'ти	vyjít z nouze
Изобнажа'ти	objeovat; zjevovat; odhalovat
Изоста'ти	někde zůstat
Изоцря'ти	zostřít; nabrousit
Израще'ние	výrůstek; dilo; výtvor; zplození
Изринове'ние	vyhazování; vyvrhnutí; výbuch;; vyloučení
Изринове'нный	vyvržený; vyhozený; vyhnaný
Изри'нути	shodit; převrátit; porazit; utratit
Изро'к	výrok; odsouzení

Изры'ти	vyrýt; vykopat
Изря'дно	zvláště; převážně
Изсу'нути	vybrat; vytrhnout; odebrat
Изступле'ние	překvapení; nadšení; vytržení
Изуве'дети	pochopit; poznat
Изуди'тися	osvobodit se; získat svobodu
Изумева'ти	být v rozpacích; nechápat; nerozumět
Изуми'телен	zuřivý; posedlý
Изуми'тися	zapomenout; ztratit hlavu
Изу'ти	zout; sundat obuv
Изчлени'ти	zbavit (tělesných) údů; zmrzačit; zohavit
Изъяда'ти	vyjídat; promarnňovat
Иконо'м	ekonom; správce domu
Иконора'тный	obrazoborný
И'кос	ikos; delší píseň, napsaná k oslavě svatého nebo svátku
Има'ти	brát
Имати'сма	svrchní oděv, plášť
Име'нный	pokladový; týkající se bohatství
Имуществи'тельно	převážně
И'н	jiný; druhý
И'намо	na jiném místě
И'ноковати	žít jako mnich
И'нуде, и'нде	jinde, jinak
Ипакои'	ypakoj; píseň po malé ektenii po polyeleji na jitřní
Ипа'рх	představený oblasti; vládce města; místodržitel
Ипоста'сь	osoba; tvář; hypostase
Ирмо'с	irmos; píseň, kterou začíná každá z písní kánonu
Иродиа'ны	herodovci
Иро'й	řecky: mýtický hrdina
Искази'ти	zničit; zpusťošit; vyklestit
Иска'пати	pramenit; kapat; vytékat
Искова'ти	vykovat
Искони'	od počátku; ze začátku; vždy
Иско'нный	kdo byl na počátku; věčný
И'скренний	bližní
Иску'с	zkouška; pokušení; prověrka
Испе'рва	zpočátku; na počátku
Исплеви'ти	vyplet; vytrhnout; vytrhnout; očesat

Исплести'	uplést; složit; sestavit
Испове'даться	vyznávat; otevřeně vyznávat svou víru
Испове'дник	vyznavač; člověk, který trpěl za víru v Krista
Исполне'ние	plnost; naplnění; splnění
Испо'лнь	prosycený; naplněný
Исполня'ти	plnit; konat
И'сполу	napůl; zčásti
Исправи'ти	narovnat; opravit; zpevnit; opevnit
Испра'вление	obnova; správný způsob života
Испраздни'ти	svrhnout; shodit;; zničit; znevážit
Испра'ти, испери'ти	vyšlapat; umýt; vymýt
Испы'тно	pečlivě
Испы'товати	zkoumat; zpytovat
Иссо'п	izop; rostlina, která se používá v trsech ke kropení
И'стее	přesněji; jasněji
Исте'сы	třísla, lůno
Истица'ние	uplynutí; výron semene; poluce
Истаева'ти	roztát; mizet
Исто'ргнути	vyrvat; vyvést
Истоша'ние	vysílení; ponížení; shovívavost
Истрезвля'тися	vystřízlivět
Истука'н	socha; hlupák; modla
И'стый, и'стовый	přesný; pravý; skutečný
Истяза'ти	vytahovat; dostávat; vyslýchat
Исхо'дище	místo východu; pramen; začátek
Исхо'дище вод(но'е)	potůček; potok; řeka
Исхо'дище путе'й	rozcestí; pokřižování
Исча'дие	dítko; plod; rod; potomstvo
Иу'лий	červenec
Иу'ний	červen

К

Кади'ло	kadidlo; kouř k Boží slávě
Кади'льница	kadidelnice
Ка'дь	kád'; škopec
Ка'женик	eunuch; skopec; otrok v harému; dvořan. Viz. též Евнух
Каза'тель	učitel, mentor

Каза'ти	kázat; poučovat
Кази'ти	zkreslovat; poškozovat; kazit
Ка'ко	jako
Кама'ра	stan; stánek; jizba; pokoj
Ка'мо	kam?; kudy?
Кампа'н	zvon; kolokol
Ка'мы, ка'мык	kámen
Ка'мык горя'щ	síra
Канди'ло	lampáda
Кандиловжига'тель	cerkovník; kostelník
Кандия'	nevelký kalich
Ка'пише	pohanský chrám
Катапета'сма	clona; záclona
Кафи'сма	jeden z 20 oddílů, na něž je rozdělen Žaltář
Кацея'	kadidelnice ne na řetízcích, ale na rukověti
Ка'цы	které; jaké
Ква'с	kvas; droždí
Ква'сный	připravený z kvasnic
Кела'рня, кела'рница	místnost v klášteře k uchovávání věcí, které potřebuje ekonom
Кела'рь	ekonom (v klášteře)
Киво'т	schránka pro ikony
Кида'р	hlavní roucho starozákonního velekněze
Кимва'л	cimbál; hudební nástroj
Ки'мин	kmín
Киновия'	klášter společného života
Кинсо'н	даň; berně; soupis
Кириопа'сха	название свátku Paschy, pokud připadne na svátek zvěstování, tj. 25. března
Киче'ние	hrdost
Кла'да	kláda (mučící nástroj)
Кладене'ц	jáma; poklad
Кла'дязь	studna
Кла'с	klas
Клевре'т	soudruh; spolupracovník; spolubratr
Клепа'ло	klepadlo; palička, jejímiž údery se svolává v kláštorech na modlitbu
Клепа'ти	zvonit; klepat na bilo
Кле'ть	jizba; pokoj; komora; komnata
Кли'рос	vyvýšenina v chrámě, na níž jsou zpěváci; krylos

Кли'ч	křik, hluk
Клобу'к	přikrývka, kterou nosí mniši na kamilavce
Ключи'мый	hrdý; pěkný; co se stalo právě vhod; užitečný
Ключи'тися	přihodit se; stát se
Книго'чий	soudce; dozorce; hlídač
Кни'жник	učený
Ко'в	úmysl; komplot
Ковче'г	kovaná bedna; truhla; truhlice
Кодра'нт	drobná římská mince
Козлогласова'ние	překřikování; zbytečný křik při jídle
Ко'зни	lstivost; mazanost
Ко'кош	kvočna
Коле'но	rod; pokolení
Колеснигони'тель	vozataj; pronásledovatel na voze
Ко'ливо	vařená pšenice s medem, která se přináší o svátcích do chrámu k požehnání. Viz. Кутия'
Коли'ждо	kdy; jak
Коли'ко	kolik
Ко'лия	jáma; hrob
Колми'	kolik
Колми' па'че	tím více; zvláště
Ко'ло	kolo
Колобро'дити	chodit dokola; odbočovat
Ко'ль	kolik; nakolik; jak
Колькра'ты	kolikrát; jak často
Комбо'ста	syrové zelí
Конда'к	krátká píseň ke cti svatého nebo svátku
Коно'б	kotel; hrnec; umývárna
Кону'ра	malý váček, který nosí pověřiví lidé společně s jinými amulety
Ко'пр	kopr; anýz
Корабле'ц	nevelká loď
Корва'н	dar; oběť Bohu
Корва'на	klenotnice v Jeruzalémském chrámu
Корми'ло	kormidlo
Корми'льствовати	vládnout; vést
Кормле'ние	vláda; vedení
Корча'г	kád'
Корче'мница	kréma; hospoda
Косни'ти	spěchat

Косноязы'чный	koktavý; huhňavý; zajímavý
Ко'сный	spěšný; nerozhodný; tvrdohlavý
Ко'тва	kotva
Ко'ш	koš; nůše; pytel; vak
Ко'шница	koš; nůše; pytel; vak
Кошу'тник	šašek, vtipálek
Кошу'ница	herečka; tanečnice
Кошу'ны	vtipkování; šprýmaření
Кра'бица	krabička; bednička; schránka; truhlička
Кра'ва	kráva
Краегране'сие, краестро'чие	akrostich, tj. báseň, v níž první písmena z každé sloky vytvářejí slovo, frázi nebo následují v abecedním pořadí
Крамола'	zmatky; neklid; komplot; rebelie
Кра'сный	krásný; překrásný; neposkvrněný
Красову'л	nádoba na pití v řeckých klášterech, (asi 200 ml)
Кра'стель	křepelka
Кра'та	jednou
Кре'пкий	silný; pevný
Кре'пкий	nejsilnější, nejpevnější
Креса'ти	získávat; vykřesávat oheň; ožивovat
Кри'н	lilie
Кроме'	mimo; zvenčí; odděleně; kromě
Кроме'шный	vnější; mimořádný; odlehlý; zbavený
Кропи'ло	трапец, který se používá ke kropení svěcenou vodou
Кти'тор	tvůrce; zakladatel nebo dobrodinec chrámu či kláštera; církevní starosta
Ктому'	v budoucnosti; potom; ještě; už; více
Ку'па	kupa; hromada; halda
Купе'ль	jezero; rybník; sádka; křtitelnice
Купина' (srovnej Ку'па)	spojení několika stejných věcí: keř, snop; trnový keř
Ку'пно	společně
Ку'пный	společný
Кустоди'я	stráž; hlídka; ochrana;
Кутия'	kutija; vařená pšenice s medem, která se přináší do chrámu ke vzpomínce zemřelých křesťanů. Viz. též Ко'ливо
Ку'ща	stan; stánek; chatrč
Ку'щник	výrobce stanů; člověk, který žije ve stanu

Л

Ла'дия	lod'ka; člun
Ла'дан	vonná směla, která se dává do kadidelnice; kadidlo
Лазаро'ма	rubáš; plátно, do něž židé zabalovali mrtvé
Ла'зня	lázně; koupel v páře
Ла'й	hana; urážení
Ла'кать	hebrejsky: délková míra
Лани'та	tvář; čelist
Ла'ятель	rouhač; hanobitel; sedící v úkrytu, na čekané
Лви'чищ	lvíče
Левиафа'н	krokodýl
Леgeo'н	pluk; legie; množství
Лежа'ние	ležení; odpočinek
Лема'ргия	obžerství ve smyslu labužnictví
Ле'нтион, ле'нтий	lention; zástěra
Ле'по	krásně
Лепоподо'бно	slušně; způsobně; dle důstojnosti
Ле'пота	krása; elegance
Ле'пта	malý peníz
Ле'ствица	žebřík
Ле'стчий	lstivý, lživý
Ле'сть	lest; podvod; ošemetnost
Ле'то	rok; období
Летора'сль	letorost
Ле'ть	je možné; lze
Ле'ха	val, řada
Лечба'	lék
Лече'ц	doktor; lékař
Лжа'	lež
Лжеслове'сие	lživé řeči
Ли'в	poledne; jih; jihozápadní vítr
Лива'н	někdy znamená totéž jako Ла'дан
Ли'к	zástup; sbor; chór
Ликова'ние	zpěv mnohých lidí; tanec
Ликова'тися	vítat se dotykem pravých tváří
Лико'вне	s jásotem
Ликостя'ние	bdění na církevní modlitbě

Лити'я	lítie; vycházení z chrámu na modlitbu
Ли'тра	váhová míra
Литургиса'ти	konat liturgii
Ли'хва	zisk; lichva
Лихои'мец	lichvář; lakomec
Лице'	tvář; vzhled; člověk
Личи'на	maškarní nebo herecká (šaškovská) maska
Лиша'тися	potřebovat
Ли'шше	více, nad to
Лобза'ние	polibek; pozdrav (s polibkem)
Лови'тва	lov; hon; pasti; úlovek; loupež
Лови'тельство	nástraha ; past; léčka
Ло'же	postel, lůžko
Ложесна'	nitro ženy
Лоза'	vinohrad
Ломи'мый	přelomený
Ло'но	lůno; prsa; kolena
Лунове'ние	měsíční cyklus ženy
Лы'сто	holeň; lýтка
Льсти'вый	klamný
Льще'ние	podvod; klam; lest
Лю'бо	nebo, anebo
Любому'дрие	filosofie
Любомяте'жный	náchylný k revoltě
Любонача'лие	pánovitost
Любопра'зднственный	milující oslavy
Любопре'ние	láska k závodění, k debatám
Любосла'стие	požívačnost; láska k tělesným útěchám
Любоче'стие	úcta; oslava
Любоче'стный	hodný pochvaly, cti
Любы'	láska
Лю'те	krutě; těžce
Лю'тый	zuřivý; nemilosrdný; zlý; mučivý
Ля'два	stehno; vrchní část nohy; prostor mezi nohama
Ля'рва	larva; maska; škraboška

M

Маа'ние
Ма'ий

viz. **Ма'ние**
květen

Ма'лимый	zmenšený
Малобреши'	nedbalost v něčem
Мамо'на	bohatství; jmění
Ма'ндра	ohrada; plot
Ма'ние	знаменí rukou, hlavou, očima nebo nějak podobně, které v sobě obsahuje příkaz; rozkaz; vůle
Ма'нна	mana; nebeský chléb, který jedli Izraelité na poušti
Манноприе'мный	uchovávající v sobě manu
Ма'слина	oliva; olivový strom
Ма'сличный	olivový
Масти'ти	natírat
Масти'тый	hojný; tučný; zasloužený
Ма'сть	mast; olej; tuk; máslo
Матероде'вственный	vztahující se k matce i panně (používá se církevních písních ve vztahu k Bohorodičce)
Матероле'пне	mateřsky
Ма'терский	mateřský
Ма'терь гра'довом	hlavní město
Мгля'ный	zamlžený; pokrytý mlhou
Ме'двен	medový
Медленозы'чный	koktavý; zajímavý
Ме'дница	měděná mince
Медови'на	vařený med s chmelem
Медото'чный	vydávající, vylévající med
Медозы'чный	mající med na jazyce; sladkých slov
Междора'мие	místo mezi rameny
Ме'здник	nájemník; námezdník
Ме'рзость	ošklivost; ohavnost; bezpráví; odpor; hnus; někdy: – modla
Ме'рило	míra; váhy
Ме'ск	mul; mezek
Месси'я	hebrejsky pomazaný
Мета'ние	poklona do pasu
Ме'х	kožený měch k přechovávání a převážení tekutin
Мжа'	kmitání; mžourání očima
Мжа'ти	mhoutřit oči; mhoutřit; špatně vidět
Мзда'	odměna; plat
Мздовоздая'тель	plátce za práci; dávající odměnu

Мздоима'ние	úplatkářství
Ми'ла ся' де'яти	hluboce padat k zemi; prosit o slitování nad sebou
Ми'лоть	ovčí kůže; hrubý vlněný plášť z ovčí srsti
Ми'лый	žalostný; zasluhující politování
Мимотечи'	jít, procházet kolem a nezastavit se
Ми'рная	název velké ektenie
Ми'ро	myro; vonná tekutina nebo mast
Миропода'тельне	dávat pokoj
Мирото'чец	teče z něj zázračné myro. Viz. ми'ро
Мироявле'нный	zjevený světu
Мирси'на	název stromu
Младоде'яти, младоде'йствовать	přijmout podobu dítěte; obléci se v tělo
Младоу'мие	nezralost rozumu
Мла'т	kladivo
Млеко'	mléko
Мна'с	mina; starořecká stříbrná mince
Мне'е	méně
Мне'ти, мни'ти	myslet; předpokládat; zdát se
Мни'й	menší
Мни'х	mnich
Мно'гажды, мно'жицею	často; mnohokrát
Многобезслове'сие	nevědomost
Многобога'тый	bohatý ve všem
Многоболе'зненный	velmi trpící; velmi ubohý
Многобори'мый	čelící silným pokušením a útokům (d'ávla)
Многобу'рный	neklidný
Многого'бзенный	velmi hojný
Многогу'бо	mnohokrát
Многокла'сный	bohatý na klasy
Многомяту'щий	plný zmatku, shonu
Многонаро'читый	velmi slavný
Многообра'зне	v mnohých podobách; rozdílně
Многоора'нный	mnohokrát obděláný
Многоочи'тый	má mnoho očí
Многопло'дие	přinášení plodů; má mnoho dětí
Многопло'тие	tučnost
Многопреле'стный	plný klamů a svodů
Многосве'тлый	radostný; slavnostní
Многосле'зный	plný smutku a hoře
Многосне'дный	hýřící rozmanitostí pokrmů

Многосугу'бий	znásobený; rozmnožený; zesílený
Многосу'етный	zcela pustý; neužitečný
Многоуве'тливый	velmi shovívavý; velmi vlídný
Многоцеле'бный	dávající mnohá uzdravení
Многоча'стне	mnohokrát
Многочуде'сный	dávající mnohé zázraky; proslavený zázraky
Многоязы'чный	složený z mnoha rodů, plemen
Молва'	hovor; reptání; sluch; starost; neklid
Мо'лвити	starat se; pobíhat; znepokojovat se; reptat; naříkat
Мо'лие	mol
Молниезра'чный	připomínající blesk
Моча'щийся к стене'	pes
Мо'щи	neporušené ostatky světce
Мра'вий	mravenec
Мра'з	mráz
Мре'жа	sít' k chytání ryb
Мужа'тая	vdaná
Мужа'тица	vdaná žena
Муженеиску'сная	panna; neprovdaná žena
Му'рин	Etiop; mouřenín; černoх; duch tmy; démon
Муси'йский, мусики'йский	hudební
Муסיки'я	hudba
Мше'ла	úplatek
Мшелон'мство	mamon; hrabivost
Мши'ца	muška
Мыта'рь	celník; mýtník
Мы'тница	celnice; dům nebo dvůr k ukládání mýta
Мы'то	mýто; daň; poplatek
Мы'шца	ruka; rameno; síla; moc
Мясопу'ст	poslední den, kdy se může jíst maso
Мясоя'стие, мясое'д	dny, kdy je předpisy dovoleno jíst maso
Мя'тва	máta

Н

Набдева'ти	zásobovat; přidělovat; uchovávat
Наважда'ти	popichovat; podněcovat
Наве'т	pomluva; клевета; úklady

Навли'р	majitel korábu
Навы'кнути	navyknout si; zvyknout si
Наготова'ти	chodit bez oblečení
На'гствовати	viz. Наготова'ти
Надходи'ти	nenadále postihnout, přihodit se
Назда'ти	přistavět; opevnit; zpevnit
Назира'ти	sledovat; pozorovat
Назна'меновати	označovat; žehnat křížem
Наипа'че	zvláště; převážně
Наи'тие	sestup; vpád; sestoupení
Наказа'ние	někdy: učení
Наляца'ти	napnout; natáhnout
На ма'ле	na krátkou dobu; levně
Намаша'ти	mazat; vtírat
На мно'зе	na dlouhou dobu; draho
Нао'пак	naopak; obráceně
Напа'ствуемый	kdo byl přepaden
Напе'рник	přítel, důvěrník
Напосле'док	nedávno
На'рд	nard; aromatická rostlina
Нарекова'нный	předurčený; určený; jmenovaný
Нарица'ти	nazývat
Наро'к	určená doba
Наро'читый	zvláštní; slavný
Наруга'тися	nasmát se; pohrdnout; zostudit
Насме'ртник	odsouzený na smrt
Насу'щный	dnešní; přítomný; podstatný; nezbytný
На толи'це	v tu dobu; za takovou cenu, za tolik
Началозло'бный	původce zla
Нача'ток	počátek; první plod
Начертава'ти	zobrazit; znázornit
Ная'сне	ven; otevřeně; nepokrytě
Ная'ти	najmout
Небла'зненный	bezpečný; neomylný
Небла'зный	nepřelstitelný
Небрещи'	být nedbalý; pohrdat
Невегла'с	hlupák; prostáček; neučení
Неве'ститель	dávající chudým nevěstám věno
Невестоукраси'ти	ozdobit jako nevěstu
Невече'рний	jasný; světlý
Невино'вный	bezdůvodný; neodůvodněný
Невозбра'нно	volně; bez překážek

Невозноси'тельно	pokorně
Не'гли	opravdu; může být; snad
Неде'ля	neděle (název dne)
Недре'млющий	nespící
Не'дристый	kdo má širokou hrud'
Не'дро	nitro; útroba; hrud'; vnitřnost; záliv
Неду'г	nemoc; neduh
Не'же	než; to ne; čím
Незави'стный	nezkažený; neporušený; spokojený; hojný
Неижива'емый	nemůže být vypotřebován nebo využit do konce
Неизводи'мый	nepřetržitý
Неизги'блемый	nepodléhající porušení nebo času
Неизрече'нный	nevýslovný; nepopsatelný
Неискусобра'чный	nezakusil manželství
Неискусому'жная	nepoznala muže (manželsky); panna
Неиспы'тный	skrytý; tajný
Неи'стовно	zuřivě; lítě
Неи'стовый	kdo vystoupil ze sebe; kdo se nachází v nepatřičném stavu (srovnej Истый)
Неиссле'димый	nepostižitelný; nevyzpytatelný
Неключи'мый	zbytečný; neužitečný; nehodný
Неко'сненно	okamžitě
Не ктому'	víc ne; ještě ne; již ne
Неле'стный	neklamný; bez lsti, klamu
Неле'ть	nelze
Неможе'ние	nemoc; slabost
Немо'кренно	po suchu
Немощству'ющий	nemocný
Необиме'нный	nedozírný
Не обину'тиса	směle postupovat
Необину'яся	směle; odvážně
Неопа'льный	неоřlavý; nespalitelný
Неопи'санне	nepopsatelně
Неопределе'нный	bezmezný; nesmírný; nekonečný
Неора'нный	neoraný; neobdělaný; nedotčený
Неотме'тный	neodcizitelný
Непло'ды, непло'довь	neplodná žena
Неподо'бный	nepřístojný; neslušný
Непоро'чны	наzev 17.kafizmy 118.žalmu
Непоро'чный	bezchybný; svatý; čistý
Непра'вдовати	postupovat nečestně

Непра'здная	těhotná
Непревра'тный	neproměnný; neměnitelný
Непрело'жно	beze změny; neměnně
Непреме'нный	neměnitelný
Непреобори'мый	neodolatelný; neporazitelný
Непщева'ние	názor; podvod; výmysl; klam
Непщева'ти	přemýšlet; vymýšlet; domnívat se
Неразе'дный	nezničitelný
Нереши'мый	nezničitelný; nerozvazatelný
Неседа'льное	akafist
Несла'ный	nesolený
Неслия'ние	zvlášť; ne spolu
Несме'сне	nesměšovat
Нестаре'емый	věčný; neměnný
Не'сть	ne
Нестоя'ние	nestálost; rozpaky
Несумне'нный	jistý; spolehlivý; objektivní
Несу'щий	nejsoucí; neexistující
Нетле'ние	neporušitelnost; věčnost; nezničitelnost
Нетре'бе	není potřeba
Нетре'ный	neproniknutelný; neprostupný
Нетесноме'стно	s dostatkem místa
Нетя'жестне	bez námahy
Не у'	ještě ne
Неудобоприя'тный	nekonečný; nepochopitelný; nepostižitelný
Неудо'бь	nevhodně; těžce
Неумы'тный	neúplatný (сровней Мыто)
Неча'яние	překvapení; bezstarostnost
Нея'сыть	pelikán
Ниже'	více již ne...; ani ne...; a ne...
Николи'же	nikdy
Ни ли'	což ne? opravdu? nebo ne?
Ни'ц	dolů; tváří k zemi; ubožák
Ни'щетный	bídный; пониžený; ubohý
Нове'мврий	listopad
Новина'	novinka
Новозда'нный	znovu postavený
Новопросвеще'нный	nedávno pokřtěný; neofita
Новосажде'ние	ledvinky (jídlo); výhonky; ratolesti
Ное'мврий	listopad viz. Нове'мврий
Ножни'ца	pochva
Ношны'й вра'н	výr velký; sova

Ну'дится	nutit se; dosahovat s úsilím
Ну'дить	trýznit; mučit
Ну'дма	násilně
Ну'ждник	dělající s námahou
Ну'рище	rozvaliny; ruiny; neobývané místo
Ню'	ji

O

Обава'ние	nepřátelství; našeptávání; čarování; kouzlení
Обава'тель	нашептávač; čaroděj; nepřítel
Обава'ти	očarovat; čarovat; kouzlit; zařikávat
Оба'да	obelhání; pomlouvání
Обажа'емый	pomluvený
Обана'десять	dvanáct
Обапо'л(ы)	z obou stran; po obou stranách
Оба'че	přece; však; ale; jen
Обвесели'ти	obveselit
Обвечера'ти	nocovat; přenocovat
Обгляда'ти	dívat se; ohlížet se
Обдержа'ние	dodržování; vedení; obdržení; zármutek; vtok
Обдеснору'чный	člověk, který má "obě ruce pravé"
Обезвини'ти	zůstat bez potrestání; ospravedlnit
Обезжи'лити	zbavit se sil, moci
Обезпло'дствити	zbavit se plodu, úspěchu
Обезтли'ти	učinít nevadnoucím, netlejícím
Обе'сити	pověsit na něco
Обе'т, обетова'ние	slib
Обетша'ти	zvetšet; zestárnout; stát se nehodným; zeslábnout; zničit se
Обе'щник	společník; kolega
Обжада'ти	donášet; pomlouvat
Обзо'рище	rozhledna
Оби'дитель	kdo uráží
Обима'тель	sběrač na vinohradu
Обинова'тися	váhat; pochybovat; ostýchat se; mluvit nepřímou, naznačovat
Обинове'ние	ústup; porušení
Обита'лице	příbytek, obydlí

Оби'тель	ubytovací hostinec
Облага'ти	blažit; laskavě mluvit
Облагодати'ти	seslat milost
Облагоуха'ти	naplnit blahou vůní
Облазни'ти	jít špatnou cestou; uvést na špatnou cestu
Облазни'тися	vejít na špatnou cestu, upadnout do špatného
О'бласть	moc; panství; vláda
Облачи'ти	obléci
Облещи'	obléct; odít; letět kolem; kroužit; zastavit se; zůstat
Облиста'ние	ozáření; ostré světlo
Облиста'ти	osvítit; ozářit
Облича'ти	vyjevit něčí skrytou tvář; kárat; usvědčit z něčeho
Обложи'ти	obklopit, obklíčit
Обноществова'ти	nocovat; přenocovat
Об'но'щь	celou noc
Обожа'ти	zbožšťovat; uctívat jako Boha; činit účastným na Boží milosti
Оболга'ти	oklamat, obelhat
Об'о'н пол	na druhé straně; za
Обо'чие	skrář, spánek
Обою'ду	na obě strany; z obou stran
Обра'дованный	vítaný
Образова'ти	zobrazovat; získat podobu
Обраща'ти	otáčet; převracet; přemíst'ovat; točit
Обрести'	najít
Обрета'емый	nalezený
Обре'тение	nález; objev
Обро'к	plat za službu, výplata
Обру'чник	snoubenec
О'бсолонь	proti slunci
Обстоя'ние	obléhání; trápení; soužení
Обу'шие	lalůček u ucha
Обуя'ти	zbláznit se; pokazit se; zeslábnout
Обьюро'дिति	zešilet; zhloupnout
О'в	jiný; jeden
Ова'мо	tam; tudy
Ове'н	beran
О'во	nebo
Овогда'	jindy

Овоу'ду	z druhé strany; odtud
Огласи'ти	veřejně hlásat; poučit; vzdělat; prosvítit
Оглохнове'ние	hluchota
Огневи'ца	horečka
Огнено'сний	nošený v plamenech ohně
Огнепа'льный	plápolavý; horoucí; pálící
Огреба'тися	vzdalovat se; varovat se
Огусте'ти	zahustit; udělat hustým; srazit se (o mléku)
Одебеле'ти	ztloustnout; zhrubnout
Одесну'ю	zprava; po pravé straně
Одеса'тствовати	oddělit desátek
Одиги'трия	průvodkyně (na cestách)
Одожди'ти	pokropit; zavlažit; seslat v podobě deště; ve velkém množství
О'др	postel; lůžko
Ожесте'ти	stát se hrubým; zaschnout; uschnout
Озиме'ние	přezimování; zimní obydlí
Озлобле'ние	neštěstí; hněv
Озлобля'ти	způsobit neštěstí; hněvat se; hořet hněven
Озоба'ти	požírat
Окаива'ти	uznávat zavrženým
Окаля'ти	špinit; poskvřňovat; mazat
Окаменя'ти	dělat kameným
Окая'нный	hodný prokletí; ubohý; hříšník
Окая'нство	zločinnost; hřích
О'ко	oko
Окова'нный	v okovech
Окорми'тель	kormidelník; panovník
Окормля'ти	vést; panovat; vládnout
Окоявле'ние	očividně; zjevně
Окра'стовети	onemocnět (pokrýt se) svrabem
О'крест	kruhem; okolo
Окриля'емый	s křídly
О'ле	ó!
Олови'на	jakýkoliv nápoj z chmele odlišný od vína
Олта'рь	oltář, žertveník
Олядене'ти	zarůst trním, býlím
Омака'ти	polévat
Оме'ты	obruba; lem
О'на	ony (dvojné číslo)
Она'гр	divoký osel

Она'мо, ону'ду	tam; tudy
О'нде	na jiném místě; tam
О'нема	jím (dvojné číslo)
О'н по'л	druhý (protějšší břeh
О'нсица	někdo, kdosi
Опа'сно	opatrně; pečlivě; ostražitě; nebezpečně
Оплази'вый	zvědavý; tlachavý
Опла'зство	chytráctví; plácání (slov)
Опло'т	ohrada; plot; tyčkový plot
Ополча'тися	připravovat se ke srážce
Оправда'ние	příkázání; stanovy; zákon
Опресно'к	přesný chléb, upečený bez droždí
Ора'ло	pluh; rádlo
Ора'нный	zoraný; rozoraný; přeoraný
Ора'тай	oráč
Ора'ти	orat
Орга'н	varhany, hudební nástroj
Оса'нна	modlitební výkřik židů – "spasení (záchrana) (od Boha)"
Осе'лский	oslí; Же'рнов осе'лский – vrchní největší žernov v mlýně, který uváděl do pohybu osel
Осени'ти	zastínit; přikrýt stínem
Оскла'битися	usmát se; pousmát se
Оскорбе'ти	zarmoutit se; zatoužit
Оско'рд	sekera
Осла'ба	ulehčení; odlehčení; výsada; privilegium
Осля'	mládě osla
Осми'ца	osm
Осмокта'ти	ocucat; olízat
Оста'вити	zanechat; prominout; dovolit
Остени'ти	obehnat stěnou, zaštitit
Остра'стший	uražený; ukřivděný; uražený
Остро'г	hliněný val
Острупи'ти	onemocnět malomocenstvím
Осуществова'ти	provádět; dávat bytí
Осьмери'цею	osmkrát
О'тай	tajně; skrytě
Отверза'ти	odhalovat; otvírat
Отвнеу'ду	zvenku
Отда'ти	vrátit; zaplatit; někdy: prominout
Отдое'нное	kojenec

Отдой'тися	kojit
Отерпа'ти	stávat se tvrdým (trpkým); dřevěnět; tvrdnout; stávat se němým
От'ити' в пу'ть вся' земли'	zemřít
Отко'сненно	šikmo
Открове'ние	objev; vyjasnění; osvětlení
Отло'г	ztráta; škoda
Отложе'ние	odstranění; ústup
Отмета'тися	odřikat se; nepřiznávat; zavrhovat; odpadat
Отме'тний	zavržený; zakázaný
Отне'лиже	od té doby co
Отню'д	úplně; zcela; vše
Отню'дуже, отоню'дуже	odkud; proč
Отобою'ду	z obou stran
Отону'ду	z druhé strany
Отполу'	od poloviny; ze středu
Отре'б(ие)	odpadky; smetí; plevy; slupka
Отреби'ть	očistit
Отреша'ти	odvazovat; osvobozovat
Отреша'тися	odlučovat se
Отре'яти	zavrhovat; odmítat; popírat
Отрица'тися	zavrhovat; odmítat
Отрожде'ние	znuvuzrození
О'трок	otrok; služebník; chlapec do dvanácti let; žák; voják
Отрокови'ца	dívka do dvanácti let
Отроча'	dítě; chlapec
Отры'гнути	chrlit
Отрыгну'ть сло'во	pronést
Отто'ле	od té doby
Отторга'ти	odkrývat; odhalovat; odpuzovat; odrážet
Оцежда'ти	cedit
О'цет	ocet
Отщетева'ти	brát; odstraňovat
Отщети'ти	ztratit; utratit
Оче'пие	obojek
Очеса'	oči
Ошаява'тися	vyhýbat se, vzdalovat se
О'шиб	ocas; ohon
Ошу'юю	zleva; nalevo

П

Па'вечерня, па'вечерница	malá večereň
Па'волока	přikrývka; povlak; přikrov; ochrana
Па'губа	záhuba; zánik; škoda; morová zkáza
Па'жить	louka; niva; pastvina; pole; pastva
Па'знокти (mn. č.)	kopyta; drápy; nehty
Па'ки	opět; ještě; znovu
Пакибытие'	znovuzrození; nová existence
Па'кости де'яти	bít rukama; bít po tváři; urážet; škodit
Па'костник	činitel zla, škody; nemoc; bolest; žihadlo
Па'кость	ohavnost; špinavost; nečistota; ničemnost; lumpárna
Пала'та	palác, Иже в пала'те су'ть – vláda
Пале'стра	místo k soutěžení; závod
Пали'телище	silný oheň
Пали'тельный	spalující
Па'лица	hůl; kyj; palice
Па'личник	učitel; strážce; bodygard; policejní ochrana, dozor
Памятозло'бие	pomstychtivost
Панфи'рь	panter; lev
Па'ра	pár; mlha; dým
Параекклесиа'рх	kostelník; kdo zapaluje lampády
Пара'клис	vroucí modlitba
Пара'клит	utěšitel
Паримия	příslaví; čtení ze svatého Písma na večerni nebo císařských hodinkách
Пари'ти	letět; poletovat; vznášet se
Пару'сия	slavný průvod; Kristův druhý a slavný příchod; slavná biskupská bohoslužba
Пасо'мый	pasoucí se; pod vedením pastýře
Па'ствити	pást
Па'ствуемый	mající pastýře
Па'стися	zhřešit (zvláště smilstvo)
Пастыренача'льник	vůdce pastýřů
Па'стырь	pastýř
Паучи'на	pavučina
Па'че	lépe; více
Па'че естества'	nadpřirozeně
Па'че сло'ва	nevýslovně

Па'че ума'	nevýstižně
Пе'вк, пе'вг	jehličnan
Педагого'н	rodidlo
Пе'кло	hořící síra, smola; nepřestávající oheň
Пентикоста'рий	název "Květné triodě"
Пентико'ствия	Padesátnice
Пе'няжник	kdo mění peníze
Пе'нязь	malá mince
Пе'рвее	dříve; nejprve; napřed; zpočátku
Первоверхо'вный	první z nejvyšších
Первозлежа'ние	ležení, sezení na prvních, nejčestnějších místech při shromáždění
Первонача'ток	prvorozený; prvotina z úrody
Первостоя'тель	hlavní celebrant
Перна'тый	pernatý; okřídlený
Пе'рси (mn. č.)	prsa; přední část těla
Пе'рст	prst
Пе'рст возложи'ти на уста'	zmlknout
Пе'рстный	hliněný; udělaný z hlíny
Перстосозда'нный	učiněný z hlíny
Пе'рсть	prach; země
Песнопе'ти	oslavovat v písních
Песносло'вити	viz. Песнопети
Пе'стовати	pěstovat; vychovávat
Пестро'тный	různobarevný; parádní
Пе'стун	pěstoun; vychovatel
Пе'тель	kohout
Петлоглаше'ние	zpěv kohouta; brzy ráno; podle počítání židů doba mezi 24 – 3 hodinou v noci
Печа'ловати (ся)	bědovat, toužit; rmoutit
Печа'ловник	poručník; pěstoun
Печа'тствовати	pečetít; potvrzovat; utajovat
Печа'ть	prsten
Пешеше'ствовати	jít pěšky
Пеци'ся	starat se; mít zájem
Пи'вный	to, co se dá pít
Пи'во	pítí; nápoj
Пига'н	ruta, tráva
Пи'ра	kapsa; ranec
Пи'рга	věž; sloup
Писа'ло	písadlo; rydlo
Писа'ние ста'вильное	ustavující list, který se dává novému biskupovi, knězi nebo jáhnovi

Писка'ти	hrát na fujaru, flautu
Пи'смя	písmeno; grafický znak
Пистики'я	čistý; bez příměsí
Пите'нный	vyrostlý v něze
Пито'мый	vykrmený
Пи'щный	obsahující vydatnou stravu; výživný
Пия'нство	opilství
Пла'вы	nivy
Пла'вый	dospělý; zralý, plavý; barvy slunce
Пла'т	odstřížek; záplata
Плацини'ца	rubáš; pohřební plátina; přikrývka; plátno; plášť
Пле'вел	plevel; býlí
Пле'жити	plazit se
Пле'жущий	plazící se
Плени'ца	lano; provaz; copánek; řetízek; náhrdelník; koš; řetěz; okovy; pouta
Плеска'ти	tleskat; aplaudovat
Плесна'	stopa; chodidlo
Плесни'ца	boty podobné sandálům
Плеши'	plece
Пле'шущий	tleskající
Пли'нфа	cihla
Плинофод'ление	vypalování, vyrábění cihel
Пли'щ	křik; šum
Пло'дствовать	přinášet plody
Пло'д усте'н	slovo; hlas
Пло'д чре'ва	dítě; děti
Плотолю'бие	zabývání se tělem
Пло'тски	tělem; tělesně
Плотски'й	tělesný; smyslový; smyslný
Пло'ть	tělo; člověk; lidská slabost; vášně
Плюнове'ние	slina
Пляса'лице	kramářská bouda
Пляси'ца, плясави'ца	tanečnice; herečka
Победи'тельно	slavnostně; vítězně
Поболе'ти	toužit; litovat
Побо'рник	obránce
Пова'пленный	natřený; nabílený
Пове'ргнути	hodit; převrátit; převrhnout
По'весть	vyprávění
Пови'ти	porodit; ovinout plenkami

Пово'и	obvaz; přikrov, viz. též Укро'й
Поглуми'тися	uvažovat; přemýšlet; pomyslet
Подви'гнутися	hýbat se; trást se; chvět se
Подвиза'ти	nabádat; povzbuzovat; podněcovat
Подвиза'тися	konat askezi; namáhat se
Подво'и	futra, rámy dveří
Подника'ти	sklánět se; nahýbat se
Подо'битися	připomínat něco; podobat se něčemu
Подо'бник	simulant
Подобозра'чен	navenek podobný
Подточи'лие	nádoba k zachytávání vymačkané šťávy
Подъяре'мник	tažné zvíře, zvíře nosící břemeno (např. osel)
Подъяре'мничий	pod břemenem
Поели'ку	nakolik; protože; tak jako; pokud
Поели'ку а'ще	pokud ne
Пожре'ти	obětovat
По'зде	pozdě; ne brzy
Позоба'ти	slepit
Позо'рище, позо'р	divadlo
Поима'ти	brát
Полма'	napůl; na polovinu
Польски'й	polní
Помава'ти, поману'ти	mávat; dávat znamení (bez slov)
Пома'ле	brzy
Пома'ты	desky na biskupských mantiích
Помета'ти	metat; vymetat; házet
Помиза'ти	mrkat; mžikat
Поне'	i když; přinejmenším; tak jako
Поне'же	protože; tak jako
Поно'с, поноше'ние	hanba; ostuda
По'нт	moře; velké jezero
Поня'ва, поня'вица	ženské šaty
Пооблеци'ся	obléci si na šaty druhé šaty
Поостри'ти	nabrousit; naostřit
Поползну'тися	uklouznout; padnout; dát se svést
По'прище	délková míra (1000 kroků nebo denní chůze)
Порева'тися	spěchat; pohybovat se
Порече'ние	obvinění; žaloba; výčitka; pokárání
Пореци'	obvinit; pokořit; odsoudit
Поруга'ние	hanba; urážka; zápal; rána

Поруга'ти	zhanobit
Порфи'ра	purpur viz. též. Багряни'ца
По'рча	jed; otrava
Поря'ду	po pořádku
По'скору	rychle; letmo; bez zpěvu (o bohoslužbě)
Последи'	pak; konec konců
После'дний	poslední; na konci
После'дование	pořadí; postup
После'довати	následovat; sledovat
Послу'шествовати	svědčit
По'солонь	podle slunce; jako slunce; od východu na západ
Поспе'шествовати	pomáhat; podporovat
Поспе'шник	spolupachatel; pomocník
Посреде'	uprostřed
Поставле'ние	posvěcení do hodnosti
По'стриг	postřižení na mnicha
Посупле'ние	naklonění hlavy při smutku; smutek; žal; bédování
Посяга'ти	vstoupit do manželství
Потво'рник	pochlebník; lichotník; čaroděj; kouzelník
Потво'ры	čarování; kouzlení
Поткну'тися	klopýtnout; zakopnout
Потре'ба	potřeba; nutnost
Потре'бник	lívánek; placka
Потщи'тися	pospíšit; přičinit se
Поусти'тель	podněcovatel
Поуща'ти	povzbuzovat; podněcovat; nabádat; poučovat
Похотствова'ти	mít chťič, chťič
Почерпа'ло	okov; kbelík; koš; vědro
Почина'тися	začínat
Почи'ти	upokojit se; utiшит se
Поя'ти	vzít
Пра'вый	přímý; pravdivý; rovný; správný
Пра'г	práh
Праздносло'вие	prázdný; zbytečné, prázdné řeči
Пра'здный, пра'зден	líný; prázdný; neobsazený
Пра'ти	potírat; utlačovat
Превзя'тися	vyvyšovat se; pyšnit se
Превита'ти	putovat
Превозвы'шенное о'ко	pýcha; hrdost

Преврати'ти	změnit; otočit; zničit
Превре'менный	předvěký
Предвыгра'ти	předem se radovat
Предвозгласи'ти	začít zpěv; předzpěvovat
Предгра'дие	předměstí; bašta; obrana; ohrada
Преддво'рие	передní, vnější dvůr v domě na východě
Предзакла'тися	podstoupit smrt před druhými, přinést se v oběť
Преди'	vpředu
Предитещи'	běžet vpředu
Предложе'ние	žertveník, to místo v oltáři, kde stojí žertveník a schraňuje se liturgické náčiní
Предначина'тельный псалом	název 103. žalmu, kterým začíná večereň
Пре'дний	první; větší; krásný; starší
Предпря'да	purpur viz. též Багряни'ца, Порфира
Предста'тельство	přímluva; orodovnictví; vroucí modlitba
Предсто'лние	opevnění; posilnění
Предстоя'тель	představený
Предте'ча, предите'ча	předchůdce; kdo jde nebo běží vpředu
Предуста'вити	předurčit; určit
Предусре'сти	nejdříve potkat
Предуве'дети	předvídat; vědět dříve
Предъявле'ние	předobraz
Презо'рливый	hrdý; povýšený
Преизбы'точествовати	mít dostatek; žít v dostatku
Преи'злия	mocně; velmi; krutě
Преиме'ние	přednost; převaha
Преиспещре'нный	skvět se
Преиспо'дний	nejnižší
Преиспо'дняя	podsvětí viz. též. Ад
Преи'тие	přejití
Прелага'ти преде'лы	ničit meze; narušovat hranice
Пре'лесть	klam
Прелюбы'	smilstvo
Прему'дрость	vyšší poznání; velemoudrost; moudrost
Прена'чальный	bez počátku; předvěký; věčný
Преогорчи'ти	protivit se; být nepokorným; vzdorovat
Преоде'ян	velmi okrášlen
Преоруже'нный	přespříliš ozbrojen; hrdý
Препира'ти	vyvracet; odrážet; odrazovat; přemáhat; přemlouvát
Преподо'бие	svatost

Преполове'ние	polovina; střed
Преполови'ти	přepůlit; rozdělit napůl; ujít polovinu cesty
Препо'на	překážka
Препоя'сатися	přepásat se; na něco se připravovat
Препре'тельный	pádny; přesvědčivý
Препро'стый	nevzdělaný; hlupák
Препя'ти	zanechat
Пререка'емый	sporný
Пререка'ти	odporovat; odmlouvat; protiřečit
Пресеца'ющий	různoběžný; přeseknutý
Преслуша'ние	neposlušnost
Пресмыка'ться	lézt po zemi
Преспева'ти	mít úspěch
Преста'вити	přestavět; přemístit; přejít do věčnosti; zemřít
Престо'ли	jeden z andělských chórů
Пресу'щественный	předvěký; věčný
Пресу'щный	nadpřirozený
Пре'тися	přít se; hádat se
Прети'ти	zakazovat; truchlit; rmoutit se
Преткнове'ние	překážka; pokušení; zábrana; zastávka
Прето'р	pretorie, tj. rezidence představitele římské moci v Jeruzalémě
Претыка'ние	překážka; pokušení; zábrana; zastávka. viz. též Преткнове'ние
Преща'ти	hrozit; strašit
Преще'ние	hrozba; strach; zákaz
Прибе'жище	útočiště; přístřeší; pokrývka; záchrana
Приведе'ние	přístup
Привещева'ти	zdravit
Привлещи'	přitáhnout; pozvat; zavolat
Привреме'нный	časný; nestálý
Придева'ти	připínat; přibližovat se; přinášet
Приде'л	kaple, postavená u hlavního chrámu
Приде'лати	přirůst; zvětšit; přinést
Приде'яти	dávat darem; přinášet
Призре'ти	milostivě pohlédnout; přijmout; poskytnout přístřeší
Приижива'ти	utrácet
Прии'скренне	přesně tak; stejně
Прикрове'ние	přikrytí; záminka; důvod
При'куп	zisk; výdělek

Прикупова'ние	obchod; obchodování
Прило'г	přídavek; touha učinit zlo; zloba; pomluva
Приложе'ние	záplata; doplnění
Примета'ти	hodit; přihazovat; odevzdávat; ustupovat
Примета'тися	oddávat se; ležet u prahu
Примеша'тися	připojovat se
Прини'кнути	nahnout se; naklonit se; přitisknout se; proniknout
Приобря'ща	výhoda; plod; kořist
Прирази'тися	přepadnout; uhodit se
Прирева'ние	snaha
Пририста'ти	přibíhat
Прири'щуций	přibíhající
Присвя'нути	uvadnout; uschnout
Приседе'ние	útlak; obklíčení
Приседе'ти	nacházet se kolem něčeho; zamýšlet zlo; přepadat
При'сно	neustále; vždy
Присноживо'тный	vždy živý
Присносу'щий	věčný
Присносу'щный	vždy existující
Приснотеку'щий	nevyčerpatelný
При'сный	rodný; blízký
Приставле'ние	záplata; ustavení; vedení; dozor
Приста'нище	azyl; útočiště; přístav
Приста'ти	uchýlit se; přiběhnout
Пристра'шен	hrůza; děs
Притво'р	vchod do chrámu
При'телный	sporný
При'тча	jinotaj; hádanka; podobenství; přísloví
Причасти'тися	účastnit se
Прича'стник	účastník
Прише'лц	kdo přijel; přichozí
Прия'тилище	schránka; sklad
Проба'вити	prodloužit; protáhnout
Проде'рзивый	odvážný; drzý
Прозябе'ние	výhonek; klíček
Прозя'бнути	rozkvétat; vyrůstat
Произни'кнути	vzejít; vyrůst
Проли'тися стопа'м	uklouznout; jinak řečeno – zhřešit
Пронареши'	předpovědět; předurčit
Прони'кнути	vyrůst; rozkvést

Пронице'ние	plémě; rod; stéblo; výhonek
Пропове'дати	učit; vyhlašovat; hlásat
Прорещи'	předpovědět
Проро'кованный	předpovězený; předurčený
Пророковеща'тельный	oznámený prorokem
Прору'чествовати	zasvěcovat; rukopoložit
Просажда'тися	trhat se; vybuchovat
Просвети'тельный	světlý; vzdělaný
Просвети'ти лице'	vesele nebo milostivě pohlédnout
Проскомиса'ти	konat proskomidii
Прослу'тие	podobenství; přísloví; zesměšnění
Про'стый	stojící rovně; rovný; čistý; nesmísený
Просты'ня	soucit; soustrast
Просяда'ти	trhat; hroutit se; pukat
Протерза'тися	trhat se
Противозре'ти	dívat se rovně
Проти'ву, пря'мо	proti; naproti
Проуве'дети	poznat dříve; předvídat
Проя'вленье	zjevně
Пругло'	past; oko; smyčka; síť
Пру'дный	nerovný; kamenitý
Пружа'тися	protivit se (odtud je pružina)
Пру'жие	kobylky viz. též Акри'ды
Пря'	spor; pře; nepořádek
Пря'жмо	pečený pokrm
Пря'мный	naproti
Пусти'ти	uvolnit; rozvést se
Пусты'ня	samota; málo obývané místo
Пу'стыня	klášter, který je daleko od obývaných míst
Путесотвори'ти	připravovat cestu; pokračovat v cestě
Пу'ты	pouta; okovy
Пучи'на	vodní vír; moře
Пучиноро'дный	mořský; kdo se narodil v moři
Пущени'ца	žena, která se rozvedla s mužem (která byla propuštěna)
Птицеволхова'ние	pověra – věštění z letu ptáků nebo jejich vnitřností
Пя'дь, пя'день	délková míra rovná třem dlaním (dlaň = 4 prsty, prst = 4 zrnům)
Пя'сть	pěst
Пято'к	pátek

Р

Ра'бий	otrocký; služebný
Рабо'та	otroctví; nesvoboda
Рабо'тен	pokořený; podmaněn
Равви', раввуни'	učiteli
Равноа'нгельно	podobně andělům
Равноапо'стольный	srovnatelný s apoštolý
Равноду'шный, равнодуше'вный	svorný; jednomyslný
Равноче'стный	hodný stejné úcty
Ра'дованный	radostný
Ра'доватися	radovat se; mít požitek
Ра'доши	radosti (mn.č.); veselí
Ра'дуйся	buď pozdraven; sbohem
Раждеже'ние	hoření; spalování; zapálení
Разбо'те'ти	tučnět; naboptnat
Ра'зве	s výjimkou; kromě
Разве'т	povstání; vzpoura; komplot
Развра'т	neklid; pobouření; vzpoura
Разгбе'нный	narovnaný
Разгну'тие	narovnání; otevření knihy
Раздо'лие	údolí; dolina
Разжиза'ти	rozžíhat; zapalovat; tavit
Размы'слити	rozmyslet; zadumat se; zastavit se
Ра'знство	rozdíl
Разреши'ти	rozvázat; osvobodit
Разсла'бленный	ochrnutý
Ра'зум	rozum; poznání; porozumění
Разуме'ти те'лом	pocítit
Рака'	hebr. hlupák
Ра'ка	hrobka; schránka se svatými statky
Ра'ло	rádlo; pluh
Ра'мо	rameno
Ра'мена	plece
Расп'лоща'тися	rozšiřovat se
Распростира'ти	rozprostírat; rozbalovat
Распу'дити	rozehnat; rozptýlit
Распу'тие	pokřížování
Ра'ст	klíček; výhonek
Растерза'ти	roztrhat; přetrhat

Растни'ти	rozseknout
Расточа'ти	rozsévat; rozsypat; promrhat; promarnit
Растре'нный	přeřezaný
Расчини'ти	uspořádat po pořádku
Ра'тай	voják
Ра'товати	bojovat; zápasit; hájit
Ра'товище	dřevo kopí
Ра'ть	válka; vojna
Рачи'тель	opatrovník; příznivec; milovník
Рачи'тельный	pozorný; pečlivý; hodný péče
Рве'ние, ре'вность	zuřivost; vášnivá touha; vášeň; horlivost
Ре'бра се'верова	severní sklon hory Sion
Ревнава'ти	závidět
Ре'к	ty jsi řekl, on řekl
Рекла'	řekla
Реко'мый	nazývaný; přezdívaný
Реко'х	řekl jsem
Ре'писе	bodlák
Ре'сно	řasy; oko
Реснота'	skutečnost; realita; pravda
Ре'ть	hádká; spor
Реци'	říci; vykládat
Ре'яти	odhánět; odvrhovat; odstrkovat
Ри'за	oděv; liturgický oděv
Ри'зница	místnost k ukládání liturgických oděvů; zákristie
Ри'зничий	správce liturgických rouch; cerkovník; kostelník
Риста'лице	stadion; cirkus
Риста'ти	slídit; pobíhat; utíkat
Ро'г	roh; jako symbol: síla; moc; ochrana
Ро'д	původ; plemeno; pokolení
Родоста'ма	narůžovělá voda, která se někde užívá o svátku Povýšení sv. kříže k jeho omývání
Ро'жаний	rohový; z rohu
Роже'ц	struk
Розга'	mladá haluz; ratolest; výhonek; odnož
Росода'тельный	rosonosný; dávající rosu
Ро'та	přísaha; kletba
Роти'тель	křивопрісежнік
Роти'тися	přísahat; dušovat se
Руга'тися	posmívat se; rouhat se

Рукописа'ние	spisek; dopis; rukopis; písemná smlouva; svitek; potvrzení; závazek
Рукоя'ть	hrst; otep
Руно'	rouno; ovčí kůže
Ру'чка	nádoba
Рце'м	řekněme (rozkazovací způsob)
Рцы'	řekni
Рыба'рь	rybář
Ря'сно	náhrdelník; přívěsky

С

Самви'к	hudební nástroj; harfa
Самови'дец	očitý svědek
Самогла'сная стихи'ра	stichira s vlastním nápěvem
Самоохо'тие	podle vlastního přání
Самоподо'бен	stichira s vlastním nápěvem
Самочи'ние	svévole; nepořádek
Са'та	obilní míra
Сбода'ти	probodnout; zaříznout; porazit
Сва'ра	hádky; rozepře; boj
Свари'тися	hádat se
Све'дети	vědět; znát
Свети'льничное	začátek večerně
Светлопозлаще'н	velkolepě okrášlený
Све'тлость	jas; světlo
Светоза'рный	ozářený světlem
Светоли'тие	záře
Светонача'льник	tvůrce světla
Светоно'сец	nesoucí světlo
Свечеря'ти	spolu s někým se účastnit hostiny
Свиде'ние	ponaučení; rozkaz
Сви'репоу'стие	nezkrotnost jazyka
Сви'ток	svitek; rukopis namotaný na paličce
Связа'ние зла'та	vpletení zlatých nití
Свя'зень	vězeň; nevolník
Святи'лище	oltář; chrám
Святи'тель	velekněz; biskup
Святота'тство	svatokrádež
Свя'тцы	měsíceslov (kniha, která obsahuje jména svatých na celý rok); ikona "Všech svatých"

Священнотай'ник	komu byla odkryta božská tajemství
Се'	hle
Седмери'цею	sedmkrát
Седми'ца	sedm dní; týden
Седми'чный	vztahující se k některému dnu týdne s výjimkou Неде'ли (neděle)
Секи'ра	sekera
Секра'ты	nedávno; jenom že
Секра'тый	čerstvý; nový
Се'лный	polní; divoký
Село'	pole; dědina
Семида'л	pšeničná mouka; pšenice
Се'мо	sem
Се'мя	rodina; potomstvo; rod
Сеннописа'ние	nejasné zobrazení
Се'нь	stín; přístřešek nad prestolem
Септе'мврий	září
Серпови'дец	přezdívka svatého proroka Zachariáše
Се'рядь	mnišské rukopoložení; předivo
Се'ть	past
Се'чиво	sekera viz. též Секи'ра
Сигкли'т (čti "синклит")	shromáždění, senát
Си'есть	to je
Сика'рий	vrah; loupežník
Сикели'я	ostrov Sicílie
Сике'р	nápoj z chmelu
Си'лы	název jednoho z andělských chórů; někdy znamená zázraky
Синакса'рий	zkrácený výpis ze života svatých nebo ze svátků
Синедрио'н	vrchní soud židů
Си'нфрoг	spolutrůny, tj. trůny po stranách horního místa, kde sedají po boku biskupa kněží
Си'речь	to znamená
Си'рини	(v Ex.13,21) – pštrosové; sirény
Си'рт	nános; mělčina
Си'рый	sirotek; sám; bez pomoci; ubohý
Си'це	tak
Сицевы'й	такový; tento
Скве'рна	nečistota; špína; skvrna
Сквозе'	skrze; přes
Ски'мен	mladý lev; lvíče

Ски'ния	stan
Скинотво'рец	výrobce stanů
Ски'т	malý klášter, skit
Скла'битися	usmívat se
Скни'па	veš
Ско'вник	spoluúčastník; společník
Скокта'ние	lechtání; popichování
Ско'пчий	skopový
Скороте'ча	běžec; jízdní posel
Скорпи'я	škorpión
Скра'ния	skráň; spánek
Скрижа'ль	deska; tabulka
Скуде'ль	hlína; to, co je uděláno z hlíny; džbán; taška (na střeše)
Скуде'льник	hrnčíř
Ску'дный	ubohý; hubený
Скура'ты	masky
Сла'вник	modlitba, která následuje po "Slava"
Славосло'вие	oslava
Сладково'нный	libovonný
Сладкогла'сие	organizovaný zpěv
Сладкопе'ние	tichý, dojemný zpěv
Сла'на	náledí; mráz; ledovec; námraza
Сла'ность	slaná mořská voda; slanost; země, posypaná solí
Сластотво'рный	klamající tělesnými rozkošemi
Сликовствова'ти	společně hrát; veselit se
Слове'сный	rozumný; lidský; duchovní
Словоположе'ние	domluva; podmínky
Сложи'тися	přesvědčit se; definovat
Слота'	nepohoda; slota
Слу'х	sláva; sluch; národní fáma
Сляки'й, слуки'й	ohnutý; křivý; hrbatý
Сляца'ти	ohýbat; hrbít
Смара'гд	smaragd
Смежи'ти	sblížit; spojovat okraje; zakrývat
Сме'рчие	cedr
Смеси'тися	měnit se; tělesně se spojit
Смиря'ти	ponižovat
Смо'ква	plod fíkovníku
Смотре'ние	úmysl; starost; péče
Смясти'	uvést do zmatku; znepokojit

Снабдева'ти	zachovat; uchovat
Снеда'ти	jíst; pustošit; ničit
Сне'дь	jídlo
Снима'тися	sejít se; setkat se
Снисхожде'ние	sestoupení
Сни'тися	vstoupit do manželství; sejít se
Сну'ждею	bezděky; násilně; z принucení
Собе'сити	společně pověsit
Соблюде'ние	přesné vyplnění; vězení
С соблюде'нием	viditelně; zjevně
Сове'т	rada; řešení; definování
Сове'тный	rozumný; uvážlivý
Совлачи'ти	odhalit; sejmout
Совлече'ние	svlékání
Совлещи'ся	svléci se
Совозвести'	vést spolu se sebou
Совоздыха'ти	společně se rmoutit
Совопроша'тися	přít se; hádat se; vyjednávat
Совоспита'нный	vychovaný spolu s někým jiným
Согла'сно	souhlasně
Согляда'тай	vyzvěдач; špion
Согляда'ти	prohlížet; pozorovat; vyzy'dat
Согражда'ти	budovat; stavět
Содева'ти	účinkovat; působit
Соде'лование	dílo; změna
Соде'тель	tvůrce; stvořitel
Соде'тельный	tvořivý; tvůrčí
Сокро'вище	skryté místo; zadní komnata; sklad; poklad; drahocennost; sklep
Сокро'виществовати	sbírat poklady
Сокруше'ние	zničení
Сокруше'ние се'рдца	pokání
Соли'ло	solnička; pohár; mísa
Со'ние	sen
Со'нм	shromáždění; množství
Со'нмище	synagoga
Сопе'ль	fujara, píšť'ala
Сопе'ти	hrát na píšť'alu
Сопе'ц	flautista
Сопре'тися	hádat se
Соприбыва'ти	vyvyšovat se
Соприсносу'щный	společně existující na věčnosti

Сопряга'ти	spojit manželstvím
Сорокоу'стие	pšenice, víno, kadidlo, svíce a pod., co se přináší do chrámu o 40 dnu ke vzpomínce na zemřelé křesťany
Соска'ние	šňůrka
Соска'ный	vinutý; točený
Соскутова'ти	obalit
Состреля'ти	zastřelit
Сосудохрани'тельница	místnost k ukládání bohoslužebných předmětů; zákristie
Сосу'ды сме'ртные	nástroje smrti
Сосцы'	někdy název pro vodní prameny
Со'тница	stovka; stokrát "Господи, помилуй" při svátku Povýšení sv. kříže
Со'тово те'ло	med
Соу'з	spojení; svazek
Сочетава'тися	vstoupit do svazku, do manželství
Сочи'во	čočka; vařená pšenice s medem
Сочине'ние	uspořádání; sbírka
Спекула'тор	tělesný strážce; bodygard
Спи'ра	oddíl; rota; pluk
Спла'вати	společně plavat
Споболе'ти	společně se rmoutit; toužit
Спобора'ть	společně bojovat
Спо'д	řada; hromada; oddíl
Спо'на	překážka
Спослу'шествовати	vydávat svědectví; potvrzovat
Споспе'шник	pomocník
Спо'стник	spolu se postíci
Спострада'ти	společně trpět
Спою'щий	společně nebo v téže chvíli zpívající
Спротяже'нный	dlouhý
Спу'д	nádoba; vědro; míra
Спя'ти	svrhnout na zem; pokořit
Срамосло'вие	potupování
Сра'сленный	srostlý
Срачи'ца	košile
Сре'бреник	stříbrná mince
Сребропозла'щенный	posříbřený
Средогра'дие	příčka; meziokenní pilíř; zátaras
Средосте'ние	příčka; střední stěna
Сре'тение	setkání

Сриста'тися	stékat se; sbíhat se
Сря'щ	nepříjemné setkání; přepadení; náказа; mor; neštěstí; útok
Ста'вленник	člověk, který je připravený k přijetí duchovní hodnoty
Ста'дия	délková míra, zhruba 100 – 125 kroků
Стаи'нник	účastný s někým na nějakém tajemství
Ста'кти	aloe
Ста'мна	nádoba; věderko; céva
Ста'рей	představený; starší
Стати'р	stříbrná nebo zlatá mince
Статия'	kapitola; hlava
Стегно'	vrchní polovina nohy; bedro; bok
Стезя'	pěšinka; cestička
Сте'нь, се'нь	stín; odraz; podoba; obraz
Степе'ни	stupně
Сте'рти	setřít; zničit
Стихи'ра	píseň
Сти'х нача'лу	první возгла'с kněze při společné nebo soukromé bohoslužbě
Стихологиса'ти	zpívat při bohoslužbě vybrané verše ze Žaltáře
Стихоло'гия	čtení nebo zpěv Žaltáře
Стихосло'вити	viz. Стихологиса'ти
Стица'тися	stékat se; scházet se
Скля'ница	sklenice
Скля'ный	skleněný
Сто'лп	sloup; věž; pevnost
Столпостена'	věž; pevnost
Стома'х	žaludek
Стопа'	stopa
Стори'цею	stokrát
Сто'гна	ulice, cesta
Страда'льчество	mučednictví
Стра'жа	stráž; ochrana; noční časová jednotka
Странноле'пный	neobyčejný
Стра'нный	podivný; cizí
Стра'нь	naproti; proti
Стра'сть	utrpení; vášně; duševní záchvěv
Страти'г	velitel vojska
Стратила'т	velitel vojska; vévoda
Страхова'ние	hrozba; strach; hrůza

Стрека'ло	jehlice; palička s ostnem na označování dobytka
Стреши'	hlídat
Стриши'	stříhat; přistřihávat
Стро'потный	křivý; klikatý; umíněný; vzdorovitý; zlý
Стры'ти	setřít; zničit
Сту'д	stud; hanba; ostuda
Студене'ц	studan; zřídlo; pramen
Сту'день	chlad; chlazení; mráz
Стужа'емый	sužovaný; nepokojný
Стужа'ние	obtěžování; útisk; pronásledování
Стужа'ти	obtěžovat; utiskovat
Стужа'тися	truchlit; rmoutit se
Сту'жный	vzrušující
Стя'гнути	ovázat; shromáždit; vyléčit
Стяза'тися	přít se; hádat se
Сугу'бый	dvojí; zdvojený; zvětšený; zesílený
Суда'рь	iliton; příkrov
Суди'ще	soud; rozsudek
Суему'дренный	sofistický; hloupý
Суесло'в	mluvka; žvanil
Суета'	prázdnota; zmatek; nicotnost; ubohost; malichernost; nesmyslnost
Суе'тие	zmatečnost; ubohost
Су'лица	kopí; dýka
Супоста'т	protivník; nepřítel
Супроти'вный	protivný
Супру'г	pár; manžel
Супря'	spor; pře
Су'ровый	zelený; svěží; hrubý
Схо'дник	špion; vyzvědač
Счинева'ти	spojovat
Сыноположе'ние	přijetí za syny

T

Та'же	potom; nato
Та'й	tajně; skrytě
Таи'нник	zasvěcený do nějakého tajemství
Тайнояде'ние	tajné nedodržování půstu
Та'ити	skrývat

Та'ко	tak
Та'кожде	stejně; rovněž
Тала'нт	peněžní nebo váhová míra
Та'мо	tam; tudy
Та'ртаp	peklo viz. též Ад
Татау'p	řemen k přivázání srdce ke zvonu; kožený řemen, který nosí mnichové
Та'ть	zloděj
Татьяба'	krádež; loupež
Тафта'	tenké hedvábné plátno
Та'цы	takoví
Та'че	proto; též; tehdy
Тва'рь	stvoření; dílo; výtvor
Тверды'ня	pevnost; hrad; útočiště; vězení
Тве'рдь	základ; viditelné nebe, pevnina
Тве'ржа	viz. Тверды'ня
Тезоимени'тство	stejně jméno; jmenovci; den anděla
Текто'н	tesař; stolař
Теле'ц	telátko; býček
Те'мже, те'мже у'бо	proto; tedy; čili
Те'мник	vládce nad deseti tisíci
Темнозра'чный	černý
Темнонеи'стовство	tmářství; neosvícenost
Тереви'нф	dubina; houští; les; dub
Те'рние	trnka; pichlavá rostlina
Терноно'сный	nesoucí jako plody trní; jako jinotaj: nemá dobré skutky
Те'рпкий	kyselý; trpký; surový
Тесни'на	úzký průchod
Теснота'	bída; tíže
Тетива'	tětiva
Тещи'	rychle jít
Тещи'ти	pramenit; vypouštět
Тиме'ние	bláto; močál; bahno
Тимпа'н	tympány; buben
Тимпа'нница	dívka, hrající na tympány
Ти'рон	mladý voják
Ти'тло	nadpis; jmenovka; znak ke zkrácení slova
Тихообра'зно	pokojně; krotce
Тле'ние, тля'	tlení; ničení; porušení
Тле'ти	tlít; hnít
Тли'ти	kazit; ničit

Тма'	tma; mrak; deset tisíc
Тобо'лец	váček; ranec; brašna
То'к	tok
То'кмо	jenom
Толи'ко	tolik
То'лк	výklad; učení; vlastní názor
Толко'вник	překladatel; vykladatel
Толко'вый	vykládající; obsahující objasnění
Толма'ч	překladatel
То'ль	tolik
Томи'тель	mučitel
Томи'ти	mučit; trýznit
Томле'ние	mučení; trýznění
Топа'зий	topas
То'ржище	náměstí; rynek
То'ржник	kupec; obchodník
То'рчаный	rozdrásaný
Точи'ло	lis k vylisování vína
То'чию	tolik
То'щно	pilně; rychle
Трапе'за	stůl; jídlo; jídelna, svatý prestol
Тре'бе	potřebné
Тре'бище	oltář; pohanský chrám
Треблаже'нный	velmi blažený
Тре'бование	potřeба; požadavek
Тре'бовати	potřebovat
Трегу'бо	tříkrát
Трекро'вник	třetí patro
Тре'сна	okrasa na oděvu
Треги'цею	tříkrát; potřetí
Три'девять	dvacet sedm
Трисия'нный	svítící třemi svícemi (svícny)
Триста'т	velitel vojska
Три'щи	tříkrát
Тропа'рь	krátká píseň, která vyjadřuje charakter svátku nebo činnosti ze života svatého
Тро'сть	třtina (která se používá jako nástroj k psaní)
Тру'д	nemoc; neduh
Тружда'тися	namáhat se; dělat potíže
Тру'с	zemětřesení
Тры'ти	třít; omývat

Ту'	zde; tam; tady
Туга'	touha; žal
Ту'к	sádlo; tuk; bohatství; omrzlost
Ту'л	toulec
Ту'не	zdarma; darem; nadarmo
Тунеги'блемый	zbytečně plýtvající
Тща'ние	horlivost; námaha
Тща'тися	snažit se; spěchat
Тщета'	nicota; marnost
Тщи'й	pustý; zbytečný; nevyhovující
Тягота'	břemeno; těžkost
Тяжа'ние	práce; zisk; orba na poli
Тяжа'тель	dělník
Тяжа'ти	pracovat
Тяжкосе'рдый	bezcitný

У

У	ještě; не у' – ještě ne
У'бо	i; avšak; ejhle; přestože; proč; opravdu; skutečně
Убру'с	ručník; mandylion
Убуди'тися	probudit se; probrat se
Уве'дети	poznat
Уве'т	přemluvení
Увязе'ние	položení věnce na hlavu
Увя'сло	čelenka
Угле'бнути	topit se; nořit se; zabořit se
Угобзи'ти	obohatit, obdarovat
Угонзну'ти	utéct; uniknout; uprchnout
Угото'ватися	připravovat se
Угры'знути	ukousnut zuby
У'д	tělesný úd
Уда'ва	náhrdelník
У'дица	udice
Удо'бие	vhodně
Удобостра'стие	náklonnost k uspokojování vášní
Удобре'ние	okrasa
Удобри'ти	naplnit; okrášlit
Удо'бь	lehce; vhodně
Удовли'тися	uspojit se

Удо'лие, удо'ль, юдо'ль	údolí
Удруча'ти	unavovat; vysilovat; urážet; rmoutit
У'же	provaz; řetěz; pouta
У'жик	příbuzný, viz též Южик
Узи'лище	vězení
Укоре'ние	pokárání; zneuctění
Укро'й	obvaz; přikrov
Укро'п	teplota, tj. horká voda, která se během liturgie vlévá do kalicha
Укру'х	krajíc; kus; omrvinky
Улучи'ти	zastihnout; najít; získat
Умаша'ти	mazat; natírat
Уме'т	kal; špína
Умовре'ние	nerozumnost
Уму'чити	zkrotit
У'не	lépe
Унзну'ти	zapíchnout; zabodnout; vrazit
У'нше	lépe; užitečněji
Упита'нная	vykrmené zvíře
Упова'ние	pevná naděje
Упраздни'ти	zničit; odvolat; odřeknout; ztratit se
Ура'нити	vtát brzo ráno
Уро'к	zadaný úkol; obrok
Усекнове'ние	useknutí
Усеря'зь	náušnice
Усма'	stažená kůže (ušeň)
Усма'рь	kožкаř; kožešník
Усме'н	kožený
Уста'	ústa; rty; řeč
Устрани'ти	odejmout; uprchnout; vyhnout se; odstranit
Устуди'ти	ochladit; zchladit
Усыри'ти	učinit tučným, pevným, mokrým
У'тварне	po pořádku
У'тварь	oděv; ozdoba; výzdoba
Утвержде'ние	základ; opora
Утеше'ние	pohoštění; hostina
Утоли'ти	upokojit; utišit; uklidnit
У'тренивати	vstávat ráno; konat jitřní modlitbu
Утро'ба	břicho; ledviny; srdce; duše
Уха'ние	čich; pach
Ухле'бити	nakrmit; dát jíst
Учрежда'ти	pohostit

Учрежде'ние	hostina; oběd; pohoštění
Ушеса'	uši
Уще'дрити	obohatit; smilovat; politovat

Ф

Факу'д	hebr. představený
Фа'рос	maják
Фа'ска	Pascha
Февруа'рий	únor
Фело'нь	plášť; vrchní oděv; jedno z liturgických rouch kněze
Фиа'ла	číše; kalich se širokým dnem
Фимиа'м	vonná pryskyřice používaná při okurování
Фини'кс	palma

Х

Халва'н	vonná pryskyřice (smůla)
Халколива'н	žlutá měď; jantar
Халу'га	proutěný plot; ohrada; stěna
Харате'йный	napsaný na pergamentu nebo papyru
Ха'ртия	pergamen nebo papyrusový papír; rukopisný spisek
Ха'ря	maska; líčení
Хвра'стие	klestí; roští
Хере'т	škola, kobka (vězení)
Хито'н	spodní oděv; košile
Хитре'ц	umělec; řemeslník
Хитрогла'сница	rétorika
Хитрослове'сие	rétorika viz. též Хитрогла'сница
Хи'трость	umění; řemeslo
Хи'трость, ухищре'нная вы'мыслом	metací vojenské stroje k rozbíjení hradeb
Хищноблу'дие	násilné přivedení k bludu
Хлами'да	vrchní mužský oděv; plášť; talár
Хлепта'ти	lákat
Хля'бь	vodopád; propast; hlubina; prostor; zdvihadací dveře
Хода'тай	prostředník, přímlyvce

Хору'гвь	vojenská korouhev (prapor)
Хоте'ние	vůle
Храмля'ти	kulhat
Хра'м набдя'щий	ochrana pokladu
Хра'м, хра'мина	dům; místnost; chrám; místo bohoslužby
Храни'лище	ochrana; sklad; vězení
Худо'гий	zručný; moudrý; zkušený
Худогла'сие	koktavost
Худо'жество	nauka; zručnost; rozmar
Ху'доть	ubohost; nehodnost
Хула'	pomluva; hana

Ц

Цветни'к	louka
Цевни'ца	flétna; fujara
Целова'ние	pozdrav
Целова'ти	zdravit
Целому'дрие	rozháznost, tělesná neposkvrněnost a čistota
Це'лый	zdravý, neporušený
Цельбоно'сный	lékařský; léčivý

Ч

Ча'до	dítě
Чадоро'дие	rození dětí
Ча'дие	děťátko
Ча'рование	jed; otrava; čarování; zařikávání
Чаровни'к	travič; čaroděj; kouzelník
Ча'ры	čarování; kouzlení; zařikávání
Ча'сть	část; co je určeno losem; účast
Ча'яти	doufat; očekávat
Чва'н	nádoba; džbán; láhev
Чва'нец	viz. Чва'н
Чело'	čelo
Че'лядь	služebnictvo; čeleď
Че'нь	řetěz; obvod
Червлени'ца	purpurový plášť – viz. též Багряни'ца
Червле'ный	nachový; purpurový
Чермнова'тися	rdít se; červenat se

Чермны'й	červený
Черне'ц	mnich
Черни'чие	ostružina
Черто'г	palác; komnata
Чеса'ти	sbírat plody
Чесо'	čeho; copak; co
Чести'	číst
Честны'й	vážený; slavný; proslavený
Четверовла'стник	ten, kdo vládne nad čtvrtinou země
Чи'н	řád; úplný výklad nebo ukázání všech modliteb z časoslovu
Чини'ти	činit; dělat
Чревобе'сие	přejídání; obžerství
Чревоноше'ние	těhotenství
Чреда'	postup; řada; pořadí
Чрежде'ние	pohoštění; hostina
Чре'сла	kříž; bedra; slabiny
Чти'лище	modla; idol
Чуди'тися	divit se
Чудотвори'ти	konat zázraky
Чу'ти, чу'яти	pociťovat; slyšet; cítit

Ш

Шело'м	přilbice; helma
Шепотни'к	donášeč; našeptávač; pomlouvač
Шепта'ние	pomluva
Шипо'к	růže
Шу'ий	levý
Шу'йца	levá ruka

Щ

Щедро'та	milost; velkodušnost; blahosklonnost
Ще'дрый	milostivý; milosrdný; štědrý
Що'гла	stožár; stěžeň; mezník; tyč

Ю

Ю	ji
Ю'г	jih; jižní vítr
Юдо'ль	dolina; údolí
Юдо'ль плаче'вная	tento svět
Ю'дуже	tam, kde
Ю'жик (а)	příbuzný; příbuzná
Ю'зник	vězeň; zavřený
Ю'зы	okovy; pouta
Юне'ц	telátko; mladý býček
Ю'ница	telátko; mladá kravička
Ю'нота	mladý člověk
Юро'дивый	hlupý; blázen pro Krista

Я

Я'годичина	moruše (strom)
Я'дрило	stožár; stěžeň
Я'дца	mlsoun; labužník; nenasyta
Я'дь	pokrm; jídlo
Я'звина	jáma; šachta; jeskyně; nora; brloh; jizva
Язви'ти	pražit (slunce); ranit
Язы'к	národ; plemeno; jazyk (orgán řeči)
Я'зя, я'зва	rána; jizva
Я'ко	jak; tak jako; protože; když
Яковы'й	jaký
Я'коже	tak aby; jako; protože; tak jako
Яннуа'рий	leden
Яре'м	jařmo; břemeno; tíže; služba
Яри'на	ovčí vlna
Я'сти	jíst
Я'ти	bratr

Číslovky

1	1	11	21	300
2	12	30	400	
3	13	40	500	
4	14	50	600	
5	15	60	700	
6	16	70	800	
7	17	80	900	
8	18	90	1000	
9	19	100		
10	20	200		

Obsah

A	3
Б	6
В	10
Г	15
Д	17
Е	19
Ж	20
З	21
И	24
К	27
Л	31
М	32
Н	35
О	39
Р	53
С	55
Т	61
У	64
Ф	66
Х	66
Ц	67
Ч	67
Ш	68
Щ	68
Ю	69
Я	69
Číslovky	70